

SLOVENE

MAREC 1944

19
NEDELJA

Dredništvo s upravo, Ljubljana, Kopitarjeva 4. Telefon 4001-4004
Mesečna naročnina 18 litr, za in-
semstvo 21.50 litr. — Ček. rač. Ljub-
ljana 18.650, za naročnine in 10.294
za inasrta. — Isključno dostopstvo
v kase in talije in inosematv
UPI S. A. Milano.
Rekopisov ne vračata.

Erbitterte Kämpfe im Mittelabschnitt der Ostfront

**Sowjetangriffe gegen Bug - Über 100 Feindpanzer vernichtet
44 Sowjetflugzeuge bei Geleitzangriff im Seegebiet von
Vardoe abgeschossen - Unvermindert heftige Kämpfe
in Cassino**

DNB Aus dem Führerhauptquartier, 18. März. Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt:

Bei Kertsch blieben feindliche Angriffe auch gestern erfolglos.

Am unteren ukrainischen Bug scheiterten erneute Versuche der Sowjets, mit starken Kräften unsere Brückenköpfe einzudrücken. Die im Verlaufe der Absetzbewegungen vorübergehend von ihren Verbindungen abgeschnittene württembergisch-badische 335. Infanterie-Division unter Führung des Generalmajors Rast hat sich unter Abwehr laufender feindlicher Angriffe und Mitnahme aller Verwundeten und zahlreicher Gefangenen zu unseren Hauptkräften zurückgeköpft.

Westlich des mittleren Bug konnten stärkere bolschewistische Kräfte weiter Boden gewinnen. Zwischen Proskuraw und Tarnopol wurden in harten Kämpfen und Abwehrkämpfen 20 feindliche Panzer vernichtet. Dabei schossen Panzerkräfte des Heeres im Zusammenwirken mit Verbänden der Waffen-SS in schwingvollem Vorstoß eine Frontlinie. Im Raum Krzemieniec-Kowel sind erbitterte Kämpfe im Gange.

Im Nordabschnitt der Ostfront lebte die Kampfaktivität wieder auf. Nordwestlich Nowel, südöstlich Ostrow, nördlich Pleskau sowie an der Narwa-Front wurden starke, von zahlreichen Panzern unterstützte Angriffe der Sowjets unter Abriegelung einiger Einbrüche abgewiesen und 82

feindliche Panzer vernichtet.

In diesen Kämpfen zeichnete sich die 6. Kompanie des ostpreussischen Grenadier-Regiments 3 unter Führung des Oberfeldwebels Kutschkau durch besondere Tapferkeit aus.

Im Seegebiet von Vardoe griff ein Verband sowjetischer Bomben- und Torpedoflugzeuge dreimal erfolglos ein deutsches Geleit an. Von etwa 60 anfliegenden feindlichen Flugzeugen wurden 37 im Luftkampf, 7 weitere durch Bordflak abgeschossen. Das Geleit setzte ohne Schäden seinen Marsch fort.

Aus dem Landekopf Nettuno wird nur örtliche Kampfaktivität gemeldet. An der Südfont dauert das schwere Ringen im Stadtkern von Cassino mit unverminderter Heftigkeit an. Der Bahnhof Cassino ging nach hartem Kampf verloren. In den Trümmern des Ortes wird weiter erbittert gekämpft.

Ein feindlicher Bombenverband flog bei unsichtigem Wetter am Mittag des 17. März in den Donauraum ein und warf ohne Erdsicht weit verstreut Bomben im Raum von Wien. Die Schäden und Verluste sind gering. Über der Ostmark und dem italienischen Raum wurden bei schwierigen Abwehrbedingungen 9 feindliche Flugzeuge abgeschossen.

Einige britische Störflugzeuge waren in der letzten Nacht Bomben im rheinisch-westfälischen Gebiet.

Deutsche Flugzeuge griffen in den Abendstunden des 17. März Einzelziele in London an.

Junaštvo nemških padalcev pri Cassinu

Berlin, 17. marca. DNB. V jutranjih urah 15. marca je pričel sovražnik na odseku pri Cassinu s svojim pričakovanim velenapadom. Po izredno težkem letalskem napadu na mesto Cassino in enournem ognju strajenih sovražnih topov so navale močne sovražne pehotne in oklepniške sile na postojanke nemških padalcev. Najprej se je usmeril napad proti vzhodnemu robu mesta, nato pa se je z isto silovitostjo razširil proti njegovemu severnemu delu. Čeprav so morali nemški vojaki vzdržati težak bombni napad in nato množični topniški ogenj, ki je izločil iz boja poedine postojanke težkega orožja, so vendar zavrtili napadajoče tanke ter človeške množice. Le na enem samem mestu je sovražnik uspel krajevni vdor, ki pa je bil takoj zaizen.

V noči na 16. marec je sovražnik na komaj 3 km širokem odseku nadaljeval

z izredno močnim topniškim ognjem. V kakih 12 urah je izstrelil preko 13.000 granat. 16. marca je z nezmanjšano silovitostjo pričel s svojim velenapadom tudi severneje v smeri proti Monte Cassinu. Tudi tokrat so nemški padalci sovražnika povsod odbili. Podnevi je večkrat izvršil letalske napade na kraje in ceste v zaledju, a ga je pri tem nemško letalstvo deloma pregnalo.

Vključ izredno veliki porabi ljudi, letal, topništva in tankov sovražniku v prvih 30 urah njegovega velenapada na Cassino ni uspelo, da bi prebil nemške postojanke. Padalci so vzdržali v dolgotrajnih borbah in v dežju bomb angloameriškega letalstva ter v vedno novem topniškem ognju. Pri tem jim daje vzgle njihov poveljnik, odlikovanec s hrastovimi listi polkovnik Heilmann.

Častno stališče Fincev

Švicarski tisk o finskih zadevah

Bern 17. marca. Nekateri švicarski listi posvečajo finskiemu vprašanju obsežne članke, v katerih proslavljajo postopanje Fincev. Tako piše »Bund«, da se morajo Finci zavedati, da njihova armada trenutno ne le da ni premagana, temveč da stoji na bojišču v polni bojni moči ter da poteka bojišče še daleč izven finskih mej. Fincev k sedanjemu težkemu sklepu ni pripravila površnost, prevzetnost ali nejasnost, pač pa predvsem reakcija njihovega narodnega in osebnega občutka časti. Finci so v svoji zgodovini imeli z Rusi mnogo izkušenj, pa tudi pogled na sosednje Baltske države jih je moral poučiti, kaj pomeni pogodba s sedanjiimi oblastniki v Moskvi. Zaradi tega je bilo nujno, da so previdni pred »Danajci«.

»Courrier de Geneve« piše v članku v zvezi s finko-sovjetskimi problemom, da država, ki se bori za svobodo, kot je to pri Finski, ki je v boju z dobro oboroženim nasprotnikom, ki jo je tekot stoletij hotel vedno znova podjarmiti, ne ceni preveč nasvetov naroda, ki živi lepo v miru. »Le finski narod sam ima pravico odločiti o svoji usodi«.

Združene države in Anglija sta zaradi finskega vprašanja zelo nervozni. Še nadalje opravljata posle za Stalinu s tem, da izvajata s svojo običajno izsiljevalsko taktiko ves možni pritisk na Finsko. K temu spada tudi Reuter-

jevo poročilo iz Washingtona, da se bavi ameriška vlada resno s prekinitvijo odnosov s Finsko. Nadalje poroča Reuter, da bodo Združene države uporabile ves možen pritisk, da bi pripravile Finsko k prelomu odnosov z Nemčijo. V okvir sistematske angloameriške živčne vojne spada tudi Rooseveltova izjava, v kateri izraža svoje resno upanje, »da bo Finska sedaj spoznala priliko, da se reši iz zveze z Nemčijo«. V zboru izsiljevalcev seveda ne manjka londonski »Times«, ki v precej nezakriti obliki ščeva proti finski vladi ter pravi o finskem narodu, da je neumen, ker neče pristati na sovjetski predlog. »Times« skuša dopovedati Fincem, da je Moskva v vseh ozirih vzdržna ter da dobro misli. Svoj članek zaključuje z grožnjo, da svetuje nujni sprejem boljševiških pogojev.

Kljub tej enotni angloamer. živčni gonji proti Finski pa se londonski mesečnik »Nineteenth Century and After« ne more vzdržati, da ne bi pripomnil, da so v tej vojni Sovjeti napadli Fince. Prelomili so pogodbo z dne 13. marca 1940, izkoristili Finsko zapuščenost ter so se že prej stalno vmešavali v njene notranje zadeve. Pač pa je nemška vlada, tako ugotavlja londonski časopis izrečno, odklonila Molotovo prošnjo, naj Nemčija prepusti Sovjetom proste roke na Finskem.

poljedelstvo in z glavnim ravnateljstvom za latvijsko gozdno in lesno gospodarstvo.

Prenos novih upravnih pravic na domačo upravo je logična posledica sistematskega obnovitvenega dela Nemčije. Predstavlja zaupanje in vzajemno sodelovanje, ki sta se pričela z likvidacijo boljševiških terorističnih zakonov, z vzpostavitev zasebne lastnine, z ukrepi, na katere je estonska in latvijska mladina odgovorila s svojim pristopom in preizkušenim vojaškim sodelovanjem v boju proti skupnemu smrtnemu sovražniku.

Nadaljnje uredbe, ki bodo še bolj razširile upravne pravice domačih samoupravnih oblasti v generalnih okrožjih Estonije in Latvije, bodo sledile.

Napad na sovražne ladje

Berlin 18. marca. DNB. V zgodnjih jutranjih urah 17. marca je napadel močnejši oddelek težkih nemških bojnih letal nepritačkovano sovražnikove prevozne ladje, ki so se nabajale v pristanišču Anzio. Kakor je vojno poročilo z dne 17. marca že javilo, je bila zadeta z bombo velikega kalibra prevozna ladja z nekako 6500 tonami ter se potopila. Druga bomba je zadela nek rušilec ter ga tudi obutno poškodovala. Dalje so bile poškodovane ena večja ladja in dve prevozni ladji s skupno 900 tonami. Letalci so poročali o nadaljnih bombnih zadetkih na pomolu in na pristaniških napravah; bombni zadetki so poškodovali skladišča materiala in več dolinov za izkrcanje. Kljub močni sovražnikovi obrambi so se vrnila vsa nemška bojna letala.

»Naj zmaga Nemčija«

Madrid, V parlamentarni debati v Capetownu je dejal vodja južnoafriške opozicije dr. Malan v četrtki: »Ako bi imela angloameriška zmaga za posledico zvezo s Sovjetsko Rusijo in s tem propagando boljševizma na vsem svetu, vključno v Južnoafriški zvezi in ako bi nemška zmaga pomenila uničenje boljševizma, potem izjavljam, naj zmaga Nemčija«.

Svetovnoznano sliko zamenjali za 2 prazna zaboja prepečenca

Zagreb, 18. marca. Iz Splita javljajo nov primer ropa umetnine, ki meče — ne oziraje se pri tem na nemoralnost, ki vlada med anglo-ameriški četami na področju Sredozemskega morja, kaj čudno luč na razmere med »zavezniki«. Kakor je znano, so se bogati Angleži že za časa Jugoslavije zelo zanimali za slavno sliko »Zadnje večerje« v obdobju franciškanskega samostana na Hvaru ter nudili za njo ogromne vsote. Kakor nam sedaj izjavljajo priče, so angleški častniki pred osvoboditvijo otoka Hvara pregovorili komunistične tolpe, da so jim izročili sliko, češ da jo zavarujejo pred nemškimi hrvaškimi napadi ter so jim obljubili zanj živila, Banditi, katere je že takrat lakota zelo vznemirjala, so zamenjali sliko za 2 zaboja prepečenca; ko so pa zaboja odprli, sta bila prazna. Angleški možje častni so pa medtem izginili s svojimi ladjami

Kominterni rovari naprej

Bukarešta 17. 3. Beneševu izjavo angleškemu tisku, da Stalin ne namerava ustanoviti pamestovske zveze pod sovjetskim vodstvom, označuje »Evening Standard« kot prikrivanje sovjetske želje po ropu in kot agitacijsko frazo, ki ne bo naletela v nobeni sovjetski sosednji državi na niti najmanjši odmev. To se je že zgodilo na Finskem, kjer niso niti s korakom oškodovali svoje časti in to se bo zgodilo tudi vsaki drugi državi, ki se bori za obrambo svojega narodnega življenja. Mnenje, da kominterni ni razpuščena, se sedaj popolnoma potrjuje. Sovjeti se poslužujejo zavezniškega tiska, da bi na ta način pripravili sosednje narode, da bi izstopili iz vojne ter da bi nato tem državam brez vsakega angloameriškega vmešavanja narekovali svoj red ter tako dobili prostor, ki bi jim na severu omogočal izhod na Atlantik, na jugu pa na Sredozemlje. »Vidimo, da je politika ro-kavie, ki jo vodi London in Washington proti Moskvi,« tako zaključuje list svoj članek, »popolnoma neučinkovita proti metodam, ki jih uporablja Moskva.«

Puchejev priziv odbit

Zeneva, 18. marca. Tako imenovano francosko vojaško apelacijsko sodišče je v petek odbilo priziv proti smrtni kazni, ki je bila izrečena proti bivšemu zunanjemu ministru Pucheju v Vichyju, poroča Reuter iz Alžira.

Antisemitizem v USA

Lizbona 18. marca. »Nas kristjane pošiljajo v borbo proti Japoncem, židje pa ostajajo v varni domovini.« To je naslov besedila, ki ga je silisti na mnogih ameriških visokih šolah, poroča newyorkski katoliški časopis »American«. Časopis je izredno vznemirjen zaradi razširjanja antisemitizma v Združenih državah in izjavlja, da so vsi židovski protikrepi ostali brezuspešni. Zborovanje množice, ki so jih organizirali židje, so izkoristili »komunisti, da so na njih lahko izvajali »komunistično politično vzgojo«.

Vsi Irci so enotni

Zeneva, 17. marca. Dopsnik »Daily Sketch« poroča o svojih vtisih iz Dublina. Pravi, da je govoril z Irci vseh strank in razredov ter da je ugotovil naslednje: Irci so tako trdno odločeni, da bodo ostali nevtraln, da soglasno odobravajo De Valerovo odklonitev ameriških predlogov. De Valerino stališče v vprašanju nevtralnosti je tako trdno, da bi dobil 99% glasov, ako bi bile te dni volitve.

Svetohlinsko slepilo

Stockholm 17. 3. Londonski dopisnik »Stockholm Morgenbladet« je izvedel, da je v Moskvi pripravljena delegacija »pravoslavne cerkve«, ki namerava odpotovati v Anglijo. Za veliko noč bo uradni gost anglikanske cerkve v Londonu in Canterburyju. Povabilo jo za obisk je izrekel anglikanski nadškof Garbett ob priliki svojega obiska v Sovjetski zvezi.

Poslanci te navidezne ustanove boljševiških duhovnikov morilec se bodo z britanskimi nadškofi najbrž navdušeno lahko razgovarjali o bombniškem terorju ter o ostalih »duhovniških zadevah«.

Ogorčene borbe na srednjem odseku vzhodnega bojišča

Sovjetski napadi proti Bugu - Preko 100 sovražnih oklepnikov uničenih - 44 sovjetskih letal sestreljenih pri napadu na spremljavo na morskem področju Vardoe - Nezmanjšani siloviti boji v Cassinu

Führerjev glavni stan 18. marca. DNB. Vrhovno poveljstvo oboroženih sil javlja:

Pri Keržu so ostali tudi včeraj sovražni napadi brez uspeha.

Ob spodnjem ukrajinskem Bugu so se izjalovili ponovni poskusi Sovjetov vdreti z močnimi silami v naša mostišča. Württembergisch-badenska 335. pehotna divizija pod vodstvom generalnega majorja Rasta, ki je bila v teku odmakalnega premika mimogrede odrezana od svojih zvez, se je pridružila našim glavnim silam, potem ko je odbila več sovražnih napadov ter vzela s seboj vse ranjence in številne ujetnike.

Zapadno od srednjega Buga je uspešno močnim boljševiškim silam dobiti nekaj ozemlja. Med Proskuravom in Tarnopolom je bilo uničenih v tridih napadalnih in obrambnih bojih 20 sovražnikovih oklepnikov. Pri tem so sklenile oklepne sile vojske v sodelovanju oddelkov orožja SS v zamah polnem sunku prekinitev v bojni črti. Na področju Krzemieniec - Kovel so ogorčene borbe v teku.

Na severnem odseku vzhodnega bojišča je ponovno oživel bojno delovanje. Severozapadno od Nerviia, jugovzhodno od Ostrave, severno od Pskova kakor tudi na bojišču pri Narvi so bili močni napadi Sovjetov, ki so jih podpirali številni oklepniki, po zapahnitvi nekaterih vdorov odbiti; 82 sovražnih

oklepnikov je bilo uničenih.

V teh bojih se je posebno odlikovala 6. četa 3. vzhodno-pruskega grenadirskega polka pod vodstvom narednika Kutschkau-a s posebno hrabrostjo. Na morskem področju Vardoe je napadel oddelek sovjetskih bombnih in torpednih letal trikrat brezuspešno neko nemško spremljavo. Od nekako 60 napadajočih sovražnih letal je bilo 37 letal sestreljenih v letalskih bitkah, 7 pa z ladijskim protiletalskim topništvom. Spremljava je nadaljevala brez škode svojo vožnjo.

Iz netunškega mostišča javljajo le krajevne boje.

Na južnem bojišču traja težka borba v središču Cassina z nezmanjšano silovitostjo. Kolodvor Cassino je bil po težki borbi izgubljen. Med razvalinami mesta se vrše še ogorčeni boji.

Oddelek sovražnih bombnikov je pri letel v opoldanskih urah 17. marca pri meglestem vremenu nad področje Donave ter odrgel raztreseno na slepo srečo bombe na področje Dunaja. Škoda in izgube so malenkostne. Nad vzhodno Marko in italijanskim ozemljem je bilo pod težavnimi obrambnimi pogoji sestreljenih 9 sovražnih letal.

Nekaj britanskih motilnih letal je odvrlo v pretekli noči bombe na rensko-westfalsko področje.

Nemška letala so napadla v večernih urah 17. marca posamezne cilje v Londonu.

Stalin s šestnajstimi obrazi

Namesto Kremlija sedaj »Ukrajinska republika« zahteva poljsko ozemlje

Stockholm, 17. marca. Reuterjev dopisnik Harold King poroča iz Moskve, da je ukrajinska vlada razširila svoje ozemeljske zahteve preko Curzonove črte. Te zahteve je na seji ukrajinskega vrhovnega Sovjeta dne 1. marca v Kijevu objavil Nikita Krušev, predsednik Sveta ukrajinskih ljudskih komisarijev.

Dogaja se prav to, kar smo napovedovali takrat, ko so Sovjeti izvedli svojo tako zvano ustavno reformo. Prej je Moskva zahtevala poljsko ozemlje, sedaj ga zahtevajo »samostojne« republike. Ze nekaj tednov po slepim manevru se je pokazala nova režija. Sedaj ne govori več Stalin, temveč Nikita Krušev. Lahko bi bil tudi kdo drugi. Ime ne pove ničesar. Važno je le, da se pojavljajo boljševiške zahteve v prikriti obliki in v obrokih. Ta taktika, ki predstavlja nekoliko finejšo metodo stare kremelske politike, popol-

noma spača v skupno sliko, ki smo jo podali o ciljih navidezne demokracije in o zanesljivosti sovjetskih predlogov.

Iz zgornjega nam bo sedaj lažje razumljivo, zakaj so Sovjeti spremenili svojo ustavo. Zato, da ima isti Stalin šestnajst glav ter lahko ob vsaki priložnosti potegne iz predala tisto glavo, ki je za konkretni primer najprikladnejša. Tako sedaj n. pr. ni treba Stalinu direktno stegovati svojih rok po Poljski, marveč preko ene izmed 16 republik, in sicer preko ukrajinske republike. Sedaj gre njegova zahteva že preko Curzonove črte. Kaj pa je Curzonova črta? To je črta, ki jo je po prejšnji vojni označil angleški lord Curzon kot »pravilno« mejo med Rusi in Poljski. Poteka pa od kraja Suvalki preko Grodna od tam pa na Brest in na Bug.

Italijanske pomaranče romajo v Anglijo

Stockholm, 18. marca. Kljub stalno naraščajoči lakoti v južni Italiji in zdravstvenemu hiranju sicilskega italijanskega prebivalstva so Angleži prepeljali precejšnjo količino pomaranč in limon v Anglijo. Kakor nam poroča radio iz Alžira je sedaj 370.000 zabojev limon, 30.000 zabojev pomaranč in večje količine limonovega in pomarančnega soka na potu v Anglijo. Te pomaranče in limone so na nekaterih področjih južne Italije edina hrana prebivalstva in italijanske bolnišnice nujno potrebujejo limonov in pomarančni sok. Kljub vsem prejšnjim obljubam odteguje Anglija ta nujno potrebna živila potrebi dežele. Takšen je torej v resnici obljubljeni »blagoslov« anglo-ameriških zasednih oblasti.

Pohlep Moskve po toplejših morjih

Carigrad 18. marca. Carigradska časopisa »Tasvir Efkare« in »Yeni Sabah« posvečata uvodni članek priznanju Badoglija po Sovjetih. Za Sovjete — tako pravi »Tasvir Efkare« — je bil sedaj uveden nov člen v verigo, ki se razteza iz Moskve preko jugovzhodne Evrope do severne Afrike. Časopis omenja izročitev tretjine italijanske mornarice Sovjetom in zahtevke po izročitvi mornariških oporišč v Sredozemskem morju. »Dni Sabate« govori o pohlepu Moskve po toplejših morjih. Priznanja de Gaulle-a in Badoglija sta pomembni; rezultat močne politike na področju Sredozemskega morja pa je dobro viden.

Jasna romunska izpoved

Bukarešta 17. 3. Romunski vojaški list »Stiri Penta Ostaie« (Vojaške vesti), ki ga v veliki nakladi razdeljujejo pri romunskih edineh na bojišču in v zaledju, prinaša žarečo izpoved v potrebi nadaljevanja boja ob strani Nemčije.

List polemizira z londonskim radijskim komentatorjem Wickhamom Steedom, ki je pred kratkim dejal: »Romuni morajo sedaj izbirati med dvema možnostima: Ali se bodo še nadalje upirali, kar bi pomenilo uničenje njihove dežele, ali pa se bodo predali dobronamernim rokam zaveznikov.«

Vojaški časopis piše k temu pozivu: »Ne! Nimamo nikake izbire. Bolje kot

vsakdo drug poznamo misli današnje boljševiške Rusije, kot smo enako poznali namene carske Moskve. Da! Ostali bomo, kjer smo, ter se bomo nadalje borili proti barbarstvu, ki nam kliče svoje grožnje iz stepeke pušave. Ne! Ne bomo odložili orožja. Ne bomo se uprli svojim voditeljem! Ne bomo oskrnili tovarštva z junaškimi nemškimi vojniki.«

Hrvati proti razbijanju Evrope

Zagreb, 17. marca. »Hrvatski narod« se bavi v svojem uvodniku z načrtom sirra Walterja Laytona o »evropski federaciji« ter pravi, da se demokraciji že 80 let bavijo z načrti evropske federacije. Toda vsi njihovi strokovnjaki bi dali Evropi kvečjemu Versailles, čigar nepravilnost je povzročila drugo svetovno vojno. Tega pa ljudje še niso pozabili, zlasti ne v dobi, ko prihajajo iz Anglije glasovi o novi federativni ureditvi Evrope.

Kratka poročila

Basel. Casopis »Basler Nachrichten« označuje ogroženost irske nevtralnosti in drznosti Angloamerikancev kot dejanja, ki nasprotujejo mednarodnemu pravu.

Budimpešta. Uradna vest poroča, da so v petek v opoldanskih urah severnoamerika letala preletela Madžarsko. Letala so odrgla več bomb.

Amsterdam. Državni tajnik Hull je dal na konferenci v petek razumeti — tako poroča angleška poročevalska služba iz Washingtona, da Združene države ne bodo vzele v pretres priznanja diplomatskih odnosov z Badoglijevo vlado. Hull ugotavlja, da ni sovjetska vlada konzultirala Združenih držav o sklepu diplomatskih odnosov z vlado Badoglija.

Stockholm. Britanska admiraliteta je objavila izgubo rušilca »Maharatta«.

Vichy. V Jumilhacu le Grandu v departementu Dordogne so komunisti odvledli nekega duhovnika ter ga izven mesta ubili z nekaj revolverskimi strelji.

Zeneva. Eden izmed ustanoviteljev irske armade, generalni poročnik O'Connell je umrl. Pokojnik se je udeležil anglo-irске osvobodilne vojne ter je bil začasno tudi šef irskega generalnega štaba.

Praga. Nemški državni minister za Češko in Moravsko K. H. Frank je sprejel v petek predsednika in člane vlade protektorata ter izmenjal z njimi politične misli.

Sezona poljarjev se je pričela

Ljubljana, v marcu.

Polji so bili pred leti v Ljubljani posebna atrakcija posebej v postnem času. Bili pa so še več, namreč važen izvozni predmet, s katerim so nekateri naši kraji dosti zaslužili. Francozi so znani, da ljubijo jedi, pripravljene iz poljev, da jih sami goje in da jih tudi radi kupujejo v drugih deželah. Tako so pred to vojno prišli celo francoski trgovci na Dolenjsko, na Stajersko, največ pa v Prekmurje, kjer so kupovali polje. Bilo je to v letih gospodarske krize od leta 1930 do 1935 in tedaj so kmetije radi segli po tem postranskem zaslužku in zbirali polje ter jih prodajali francoskim prekupcem. Francozi so plačevali tako, tako, ne preveč sijajno, pa tudi ne umazano. Vendar je v tistih letih, ko naš kmečki človek ni imel denarja za sol in ne za žveplenke, prišel tudi ta zaslužek kar prav.

Naš kmečki človek poljev ne uživa. Prav tako tudi ne mestni delovni človek. Polje so časih jedli le sladokusci, ki so se te slastičice navadili v kakšnih drugih mestih, recimo v Parizu ali na Dunaju. Še dandanes, ko padajo razni predskoti, težko preprašiš Ljubljancina, da je poljevo meso okusno in tečno. Vendar sedaj,

ko je stiska sa mesa,

sega jo po poljih tudi taki, ki jih poprej niso uživali. Pomlad je in polji prihajajo na dan, pa jih nabirajo ljudje, ki so našli v tem zopet priložnost za zaslužek. Najraje se polji drže sedaj okrog raznih ograj, na prisojnih mestih, recimo okoli Rožnika, sploh proti jugu. Seveda jih ima tudi ljubljansko polje na severu dosti. Le sonca mora biti.

Kdor premaga predsodek proti poljem, najde v tej hrani dober užitek. Polje je dober bodisi pripravljen kot solata, bodisi kot pečenka, najboljši pa je, ako njegovo meso sesekljamo in pripravimo kot pasteto. Taka pasteta iz poljevega mesa je boljša, bolj maslna in tudi bolj okusna, kakor recimo iz telečjega mesa. Komur se pogled na polja gnusi, vseeno rad je pasteto iz poljev.

Ze lani so bili polji po liro do dve kos. Letos bodo najbrž obdržali isto ceno. Seveda polji niso racionalni in razni prekučevalci bodo že znali naviti ceno, vendar pa zaradi majhnega povpraševanja ne bo cena toliko narasla, da bi je ne zmogel tisti, ki si zaželi poljevega mesa. Najboljše je, da ljubitelji te hrane kupujejo polje neposredno pri nabiralecih samih.

Za Zimsko pomoč

Nujno bi potrebovali tri tisoč hišne za begunce, ki so se naselili po privatnih hišah, pa so brez vsega. Če bi jih kdo mogel odstopiti, naj javi naslov »Zimske pomoči, ki jih bo prišla iskat.

Socialni dodatek na kinematografske vstopnice

Na podlagi § 116, odst. 5 zakona o mestnih občinah v zvezi s čl. 1 navedbe vrhovnega komisarja o ustanavljanju Ljubljanske pokrajine je bilo s odločbo šefa pokrajinske uprave dne 16. t. m. s II št. 206.3 mestni občini Ljubljanski z upoštevanjem bistvenih zvišanih izdatkov za socialno skrbstvo odobreno pobiranje občinskega davčnega dodatka na vsako prodano vstopnico za predstave kinogledališč v naslednjih postavkah ter z veljavnostjo od ponedeljka, 20. marca t. l. dalje. Cena vstopnice do vključnih 3 lir bo imela davčni dodatek 0.50 lra, do vključnih 5 lir — 1 lro, do vključnih 7 lir — 1.50 lre in vstopnice nad 7 lir davčni dodatek 2 lre. Občinskega davčnega dodatka so proste one kinopredstave, ki so prirejene izključno za nemško vojsko in v okviru skrbstva za čete. Podjetniki so dolžni, da na poslopiju z napisi in tudi na vseh tablicah z blagajniškimi cenami opozorijo na to, da se zaradi zvišanih izdatkov občine za socialno skrbstvo pobira navedeni davčni dodatek ter da je ta pri računih za vstopnine ter bodo vstopnice zato veljale toliko več.

Prepovedano je iskati zavetje v parkih in gozdovih

Ugotovljeno je, da mnogo občanov ob letalskem alarmu hiti v tivoljski park in dalje v rožniški gozd, kjer nezadržano in nemoteno hodijo okrog, namesto da bi iskalo zavetje v domačem ali javnem zaklonišču. Večkrat smo že opozorili, da po parkih in gozdovih ni nikake varnosti pred bombnimi napadi, zlasti pa ne pred razsevnostjo učinkov zračnega pritiska, drobečev, eksplozijami bomb in pred izstrelki obrambnih baterij.

Ker pa ta opozorila niso zadostovala, bo uprava policije v bodoče proti slehernemu, ki bi med letalskim alarmom nezadržito hodil po Tivolju, rožniškem gozdu in po podobnih krajih, postopala kot a kr. aliči zaščitnih predpisov ter je bilo zato varnostnim organom ukazano, naj vsak tak prekršek brezpozorno nannajo. Zato občanstvo se enkrat opominjamo, naj v interesu lastne varnosti in upoštevanja zaščitnih predpisov vedno upošteva tudi prepoved kretanja po parkih in gozdovih med alarmom.

Zatamnitev je začeti z nedeljo od 19 do 5

~~~~~

Naj nehajo!

Sedeli so v Kranju v gostilni. V družbi je bil tudi trgovec Sodar. Pa je prišla služkinja povedat, da so doma kupili punčko.

»To se proslavile reče Sodar, »Štefan vina na mizol«

Cez pol ure pride služkinja spet z novico, da so kupili še eno punčko.

»Še en Štefan na mizol« zavpije Sodar, obrnivi se k služkinji: »Doma pa povej, naj nehajo!

(Ta in še nad tristo podobnih anekdot bo v novi zbirki Velikonjevih Anekdot. V knjigi bo natisnjena tudi avtorjeva karikatura, ki jo je narisal profesor France Podrekar. Zanimiva zbirka bo natisnjena za knjižno tombolo Zimske pomoči.)

Podaljšujemo rok

za pošiljanje rešitev nagradne uganke v naši »Družinski priliki« do vštvi 30. marca 1944.

Rezni kraji na Dolenjskem in na Goriškem zaradi prometnih razmer niso mogli pravočasno prejeti naročenih izvodov. naročniki pa žele tekmovati za razpisane knjižne nagrade. — Tei želji bomo ustreči obenem pa tudi drugim zamudnikom nuditi prijiko, da se te tekme še lahko udeležijo — Družinska pratika se še dobi po knjigarnah papirnicah in drugih trgovinah. — Imena dvajsetih srečnih nagradencev objavimo v »Slovencu« na Čvetno nedeljo, v »Domoljubu« pa 5. aprila.

Uprava Družinske pratike

~~~~~

Z Vrhniko

Dnevna in nedeljske »Slovenec«, »Slovenski Dom« in »Domoljub« se dobi takoj po prihodu dopoldanskega vlaka v trgovini Habiš (poleg šole). Knjige »Slovenec« knjižnice, zbirke »Svet« in knjige »Ivanhoe« ter »Quo vadis« kupite ali naročite na Podlipski cesti 9. Tam se tudi plačuje naročnina.

Jože in pet otrok so darovali 2000 lir za Zimsko pomoč.

SPORT

Josef Bradl nastopi v nedeljo na skakalni Vogtland. V nedeljo bo nastopil Josef Bradl na skakalni Vogtland. Razven njega bodo na startu naslednji iz vrsti skakalci: Heini Klopfer, Renner, Franc Loos, Paul Schneidenbach in drugi.

Svicarska akademika smuška prvenstva. V Zermattu so se sestali švicarski akademiki, ki so tekmovali v četvrtini kombinaciji. Najbolj uspešna sta bila Georges Piquet iz Lausanne in Verena Fuchs iz Basla, ki sta si priborila naslova švicarskih akademskih prvakov.

Norveški prvaki v rokoborbi. Prvenstvo norveških rokoborcev je sedaj končano. Rokoborci so se spoprijeli v Tönsbergu. Roy Bach je prvak v lahki, Arne Hansen pa v polteški kategoriji; Fritjof Tveten je prvak welter, Hans Helgesen errednje in Kristian Pedersen težke kategorije.

Madžarska — Svica. Nadaljnja pogajanja med švicarskimi in madžarskimi nogometaši so dovedla do sklepa, da se bodo zastopniki Svica in Madžarske vendarle sestali v meddržavni nogometni tekmi. Švicarji so predlagali, da bi se sestali dne 7. maja v Curihu in 21. maja v Budimpešti. Madžari so si vzeli časa za premislek in menijo, da bodo bržkone pristali na ta predlog.

DSC — Dresdner SC brani naslov prvaka Nemčije v nogometu. Okrožno prvenstvo se bliža koncu in klubi se pripravljajo na zadnji del nogometnega prvenstva. Letos brani naslov prvaka DSC, ki ima na razpolago močno moštvo. Uspehi DSC-a v zadnjih letih: 1939. tretji v prvenstvu; 1940. drugi in pokalni prvak; 1941. tretji in pokalni prvak; 1943. nemški nogometni prvak.

Dunajski velikonočni nogometni turnir. Nemški pokalni prvak Vienna in dunajski klub Floridodor SC proslavljata letos 50 letnico oziroma 40 letnico svojega obstoja ter bosta priredila velik velikonočni jubilejni turnir. Na velikonočno nedeljo bosta nastopila kot prvi par Floridodor SC in Austria, kot drugi par pa Vienna in nemški prvak Dresdner SC. V ponedeljek pa sta na sporedu ercajci: Vienna — Austria in Floridodor SC — Dresdner SC. Če pa bi na praznike prvenstveno tekmovalje zavzelo termin, potem igrajo Vienna — Floridodor SC svojo prvenstveno tekmo, kakor tudi Wiener AC — Austria, medtem ko bi Dresdner SC igral na oba dneva in to proti Vienni in Austriji. Jubilantna Vienna in Floridodor SC pa bosta tudi na binokostne praznike priredila velik turnir, katerega se bo udeležilo eno hrvatsko in madžarsko moštvo.

Novo mesto

Begunci! Begunski župniki vlijudno vabijo vse svoje farane begunce in izgnance k postni verski obnovi, ki bo v kapiteljski cerkvi v Novem mestu v dnevi od 23. do 25. marca. Spored bo sledeč: Četrtek, dne 23. marca: ob 6 tih sv. maša, nato pridiga in sv. maša z ljudskim petjem. Ob 5 pop. sv. križev pot, nato pridiga in litanije z blagoslovom. Petek, 24. marca: ob 6 tih sv. maša, nato pridiga in sveta maša z ljudskim petjem. Ob pol 3 pop. sv. križev pot, litanije z blagoslovom in spovedovanje. Sobota 25. marca: ob 6 tih sv. maša, nato pridiga in sv. maša s skupnim sv. obhajilom, ob pol 3 pop. pete litanije Matere božje z blagoslovom, ob pol 4 v Prosvetnem domu sklopično predavanje o Fatimskih dogodkih. — Govore bo imel priznani govornik g. župnik Anton Petrič iz Mirne peči.

Podružnica Slovenca javlja, da še vedno sprejema naročila na III. letnik Slovenčeve knjižnice in poljudno znanstveno knjižnico: »Svet«. Najboljša in najcenejša zabava je dobra knjiga! Pohiite z naročnino! Naročniki III. letnika Slovenčeve knjižnice, ki ste omenjene knjige prej dobivali na pošto Sraza in Mirna peč, dvignite nagradne knjige v podružnici »Slovenca«!

Nenadoma se je preselil v večnost dentist g. Filip Ogrič iz Novega mesta. Ze dalj časa je kazal znake duševne zmedenosti in v tem stanju si je vzel življenje. Pokopan je bil v četrtek, 16. marca na faro pokopališče v Ločni.

Ponovitev domobranske akademije, ki je preteklo nedeljo Novomeščane tako navdušila, boste slišali prihodnjo nedeljo v Kostanjevici.

Kino Krka v Prosvetnem domu je začel zopet redno obratovati. Vsak teden sta na sporedu po dva filma.

Iz Trsta

Smrt znanega tržaškega časnikarja. Dne 15. marca je umrl v Trstu 74 letni časnikar Julij Cesari, ki je dobro znan v časnikarskih krogih. Bil je novinar, ki je najboljše poznal Trst in njegovo zgodovino, udeleževal se je pri mnogih časopisih in bil dolgoleten urednik »Piccola«. Zadnjih petnajst let pa je bil šef občinske tiskovnega urada v Trstu. Z njim umira eden najboljših tržaških časnikarjev, ki je vse svoje delo posvečal novinarstvu.

Pazite na razstreliva! Kakor smo že poročali, se pogosto dogaja, da postanejo nepredvidne žrtve svoje radovednosti, ker pobirajo naboj ali bombe, ki jih kje najdejo. Poveljniki policije za »Jadransko primorje« ponovno opozarja vse prebivalstvo, naj se ne dotika razstrelivnih predmetov, ker je bilo zaradi tega že nešteto ljudi ranjenih, nekateri pa so morali plačati svojo nepredvidnost s življenjem. Zato mora vsakdo, ki najde razstrelivni predmet, javiti to takoj najbližji nemški ali italijanski vojaški postojanki ali drugim oblastem javne varnosti, da se tako izogne poškodbam, ki bi jih lahko dobil, če bi sam pobral naboj ali bombo.

Izmenjava dirigentov radijskih orkestror. Radijska postaja na Dunaju je povabila Jakoba Cripelja, dirigenta radijskega orkestra v Trstu, na Dunaj. V zameno bo poslala za en teden dirigenta radijskega orkestra na Dunaju Maksa Schönberga.

Nesreče. V ponedeljek je pri delu padel Viljem Sakra, stanujoč v ulici Veltro 10, tako nesrečno, da si je zlomil desno nogo. — V Rimski ulici je konj ugriznil v hrbet Josipa Arcella iz ulice Valdirivo 35. — 25letni kotlar Josip Briski, stanujoč v ulici Paduina 25, se je pri delu v mehanični delavnici ranil s svetrom v desno roko. — Ivana Bata, stara 76 let, je padla v filoviji proge B in se pobila po desni nogi. — V svojem stanovanju je padel 78letni upokojenec Mihal Furlan tako nesrečno, da so ga morali odpeljati v bolnišnico. — 47letni dninar Marij Turk je padel s tramvaja v Barkovlah in se pobil po kolku. — Elektrotehnični vajenec Avgust Veršič, star 15 let, je padel s tramvaja v predoru Sandrinelli in se je potolkel po čelu in rokah. — Vai se zdravi v tržaški bolnišnici.

Dva dekca izgubila od doma. 12letni Bruno Cesari, stanujoč na Trgu Svobode 8, je odšel od doma in se ni več vrnil. Njegovi starši so o tem obvestili policijski komisariat. Kasneje so zvedeli, da se je pridružil svojemu prijatelju 15letnemu Glauku Ivančiču, stanujočemu v ulici Geppa 12, ki je pred dnevi doma ukradel precejšnjo vsoto denarja. Pred časom sta naročila pri neki šivilji dva suknjaka, katere sta prišla iskat in plačala. Od tedaj pa ni nobenega sledu za njima.

Proti skrivanju kovanega denarja. V Trstu je veliko pomanjkanje kovanega drobiža. Očitno ga nekateri skrivajo in kopijo. To povzroča težkoče v prometu. Zaradi tega je izdal prefekt odredbo, a katero prepoveduje skrivanje drobiža in določa kazni. Policija je dobila nalog, da zasleduje one, ki kopijo drobiž, in jim zaloge zapleni.

Iz Gorice

Nesreče in zločini. Preteklo soboto so v okolici Tolmina neznan zločinci težko obostreli 43letnega trgovca Stefana Lebana, ki je poleg med prevozom v gorško bolnišnico umrl. — V Gorici so drobič ročne granate ranili 57letno Alojzijo Hvalič, ko je prala pri nekem vodnjaku v ulici Colonificio. Na srečo rane niso hude. — V Opatjem selu je 58letni Franc Trebec peljal bika napajal, a ta je nenadoma podvil in se zakadil v svojega vodnika ter mu polomil nekaj reber. Zdravniki v bolnišnici, kamor se Trebec prepeljali, so rekli, da poškodbe utegnejo postati nevarne. — Tudi 69letnemu Valentinu Komelu iz Sotkana so zdivjali voli, ko je peljal po cesti kmečki voz. Skočil je z voza, a je tako nesrečno zadet ob tla, da se je močno ranil v desno nogo. — 24letna Lojzka Vončina je prišla iz Cepovana v Gorico, da bi si ockrbelala potrebno obutev. V neki trgovini v Raštelu je pa opazila, da ji je zmanjkala denarnica z več kot tisoč lirami in z osebnimi dokumenti. — Ono nedeljo so organi železniške policije presenetili nekega Rudolfa Plešničarja, starega 43 let, iz Gorice, ko je kradel prevoz. Sodišče ga je po hitrem postopku obsodilo na eno leto zapora in 1200 lir kazni. Bil pa je že prej večkrat kaznovan.

Izraelove mreže nad svetom

V vsaki celici je poseben med, a iz teh medov sestoji edini med celega panja. Razrušite te celice, in med poteče iz njih, voščino pa je treba dati pretopiti.

Družina raste iz ljubezni, ona živi z ljubeznijo, rodi in vzgaja otroke v ljubezni. Zato je družina prva šola ljubezni in požrtvovalnosti. Kdor ubija družino, ta ubija ljubezen v svoji domovini. Ostane potem samo še sovraštvo, ki ruši in razbija vse.

Družina je ognjišče dela in truda, zbiranje dobrin in zbiranja družinskih članov. Kjer je družina stalna, tam družina, pa tudi narod, dela in bogati. Kjer bogatijo družine, tam cvete narodno gospodarstvo.

Družina daje človeku dva sveta in svetla prvotna lika: lik ljubeče čiste matere in lik močnega in blagega očeta. Z njih pomočjo se duša uči oklepati se matere-domovine in se dvigati duševno k Bogu očetu. Samo sistem, kdor bo princel skozi vse življenje ta dva svetla lika, ne bo življenje težko, in vražje skušnje ga ne bodo zavedle v zablodo in na napačno pot. Podirati te svetle like, uničiti svetlo

luč rodbine more samo sin teme, pa naj se imenuje Jud ali kakor koli. Tudi tu vidimo sistem delovanja istih sil podzemlja, ki so rušile krščanski družabni red in njega vrednote: namesto resnice — laž, namesto poštenosti — prevara, namesto odkritostičnosti — hinavščina, namesto ljubezni — sovraštvo, namesto človeškega dostojanstva. — ogabno klečeplazanje pred Dakijem, namesto osebne svobode — suženjstvo.

In predstavnik laži, prevare in hinavščine se nam še roga in nam našteva v sionskih protokolih, ki so danes lahko že znani vsemu svetu, naše slabe lastnosti: domišljavost, razvratnost, zavist, požrečnost, prepirljivost, veseljačenje, lov za denarjem in neizmerno lahkovernost. Vloga, zapeljivati človeštvo pri teh slabih lastnostih v še večje slabosti, ta vloga je namenjena Judom, onemu malemu narodu, ki je raztresen po vsem svetu. Ponovimo: Jud igra svojo vlogo dobro, slabo jo igramo le mi — nejudje.

Vzgoja mladine.

Ze v poglavju o judovskem prizadevanju za razkroj družine in razkroj

vere smo obravnavali vprašanje vzgoje mladine.

V protokolih IV/V čitamo: »Napeta borba ... v ekonomskem življenju bo ustvarila hladno in brezsrčno družbo, ki ji bo vsaka višja politika in religija odvratna. Družbo bo vodil samo še hladni račun.« Oče je pozabil na svojo glavno nalogo, da ustvari v srcu svojih otrok pravno podlago in trdnost značaja, pa je mislil, da zadostuje materija, denar.

Dovolil je svojim otrokom uživanje, v kar jih je zavajal Jud kot sledi:

»Da bi množice gojev ne prišle celi stvari na sled (našemu zavajanju v gospodarsko sužnost), bomo odvrnili njeno pozornost s pomočjo najrazličnejših zabav, iger in javnih hiš. Kmalu bomo razpisovali v našem časopisu nagrade najrazličnejših področij umetnosti in športa. Taka preobilica zabav bo odvrnila misli množice od vprašanj, za katerih uresničenje bi se morali sicer mi z njimi trdo boriti. Ko bodo ljudje postopoma vedno bolj zgubili sposobnost za samostojno mišljenje, bodo verno vse za nami klepetali. Mi bomo potem sami postavili nove miselne smerice, seveda samo s pomočjo osebnosti, o katerih niti ne slutijo, da so z nami v zvezi« (p. XIII/4).

»Mi smo ogoljufali, omamili in zapeljali k razbrzdanosti gojevsko mladino s tem, da smo ji vzgajali po kri-

vih, od nas sugeriranih načelih in teorijah« (p. IX/9).

Judovstvo ima v smislu sionskih zapiskov za cilj ustvaritev vesoljnega judovskega kraljestva. Uporablja za to dobro premišljene metode uničenja vseh materialnih in duhovnih dobrin. »Od nas izhaja teror, ki se povsod izvaja... Vse države so popolnoma izmučene zaradi našega delovanja. Želijo si miru in so pripravljene žrtvovati vse, da ga dosežejo. Mi pa jim ne bomo dali miru, dokler ne bodo odkrito priznale naše mednarodne nadvlade in dokler se ji ne bodo pokorile« (IX, 9).

»Mi bomo nastopili kot rešitelji delavstva« (III/8).

Nekaj novega za nas je judovski vpliv na zakonodajo. O tem pišejo protokoli:

»Mehanizem (nejudovskih) držav je bil v strogem, toda pravičnem redu. Mi smo ga zamenjali z liberalno samovoljo nereda. Mi smo se vmešavali ter dobili vpliv na zakonodajo, na tisk, na osebno svobodo, predvsem pa na izobrazbo in vzgojo, ki sta temelj svobodnega življenja.«

V poglavju X/12 pravijo protokoli, da se masonske lože dejanski zakonodavci: »Čisto razumljivo je, da se bo nahajal ključ svetlosti (državne uprave) pri takih razmerah v naših rokah, da ne bo nihče drugi vodil zakonodajo, kakor mi.«

V Beogradu so pravili, da je dejan-

ski prosvetni minister znani založnik Geza Chon; ime je seveda judovsko.

V protokolu V/10 čitamo: »Da pridobimo zase javno mnenje, ga je treba najprej zmešati. To se doseže na ta način, da začnemo učiti v raznih vprašanjih toliko protislovnih naziranj in toliko časa, dokler se ne bodo goji izgubili v njih labirintu. Goji so se brez naših nasvetov glede pouka odvadili misliti, zaradi tega ne vidijo nujne potrebe tega, česar se bomo mi trdno držali, ko nastopi čas našega vladanja, in to je: da je potrebno predavati v narodnih šolah edino resnično vedo, vedo o ustroju človeškega življenja, socialnega reda, ki zahteva razdelitev dela in potemtakem razdelitev ljudi na sloje in stanove. Pravilna veda o socialnem redu bi pokazala vse. Pri sodobnem stanju vede in pravnem, v katerega smo vedo usmerili, sovraži narod, ki slepo verjame tiskani besedi, v svoji nevednosti in v sugeriranih mu za blodah vse višje, nad njim stoječe stanove, ker ne razume pomena posameznega stanu. To sovraštvo se bo še bolj povečalo zaradi ekonomske krize, ki bo ustavila delovanje industrije. Ko bomo izzvali splošno gospodarsko krizo, bomo vrgli na cesto po vseh državah Evrope ogromne množice delavstva. Te množice bodo začele za naslodo prelivati kri onih, ki jih v svoji nevednosti zavidajo od svojih otroških let in katerih premoženje jim bo takrat dovoljeno ropati« (p. III/12 do 14).

Komunizem in žena

Komunistično govorjenje o novem redu ni ravno vsakdanja fraza, ampak kaže na odločno namero komunistov, prevrtni v vseh, prav vseh stvarih sedanje družabne razmere in uvesti nekaj čisto novega. Pri tem je prvi del komunističnega programa — rušenje, veliko jasnejši kot drugi del, ki naj bi obsegal graditev novega sveta, Komunistična literatura zato navadno ne vsebuje veliko slik o bodočnosti. Zadovoljuje se z bleščicami, omamnimi, a navadno že na prvi pogled neopojnimi obljubami. Pač pa marljivo zbirajo, povečujejo in po svoje zavito razlagajo pomanjkljivosti obstoječega družabnega reda. Loteva se vseh področij, zamami poslušalce vse stanove. Njegova izvajanja pa se vedno povračajo na omejeno število znanih fraz, n. pr. da je vsega kriva zasebna lastnina, da vodi vse doživetje v zgoščinu samo surov boj za kruh, da pa bodo vsi nedostaki odpravljeni, ko bo komunizem zmagal in odpravil s kolektivizacijo vsega življenja vzroke teh napak.

Ni še dolgo tega, kar so komunisti izdali letak, v katerem na svoj način osvetlujejo žensko vprašanje. Ne kažejo, kako ga mislijo sami rešiti, marveč le naštevajo vzroke, ki so žensko vprašanje povzročili. Vprašanja so se lotili zgodovinsko.

Ženska vprašanja, tako razlagajo, v prvih početkih človeške zgodovine ni bilo, ker ni bilo zasebne lastnine. V tistih časih je vladal v družinskem razmerju matriarhat — otroci so bili popolna last matere.

S časom pa se je razvila živinoreja, z živinorejo se je razvila zasebna lastnina. Spremenile so se proizvodilne sile. »To je moralo kmalu privedi do neenakosti med člani (plemena), predvsem med moškimi in ženskami.« Z nastankom zasebne lastnine je postala ženska gospodarsko odvisna od moža, postala je sužnja, še preden so obstojali sužnji.

Nadaljnji vzrok ženskega vprašanja je po komunističnih nazorih človeški egoizem, ki je ustvaril dedno pravo. Vsakdo je hotel premoženje zapustiti lastnim potomcem. Iz tega je sledilo večje zatiranje žene v zakonu in ostro kaznovanje za zakonsko nevestovost.

Prilo je še izkoriščanje žensk po kapitalizmu. Ženske so zaradi slabega gospodarskega položaja morale v tovarno. Kapitalizem jih je vžgal v suženjskih lastnostih: pohnovitosti, skromnosti in ponižnosti.

Iz tega javnega življenja so kasneje reakcionarji ženo poskušali izriniti. Žene so si spet začele vrniti iz slabega položaja v tovarni v domači družinski krog. Nasedle so reakcionarnim geslom o družinski sreči.

Komunisti torej v bistvu odobravajo zapovedi žene v tovarni, njen vstop v javno življenje. To hočejo še nadalje ohraniti.

Govore, da je ljubezen do potomstva in upravičena želja vsakogar, da bi zapustil premoženje lastnim otrokom, — egoizem, in iz tega egoizma izvira nastanek dednega prava, iz dednega prava pa suženjstvo žen.

Saj hočejo ukiniti dedno pravo. Govore o odpravi kapitalizma. Ali čudno: ko pravijo, da odpravljajo stari red in njegovo slabost, ujavajo še hujše suženjstvo žene. Le da oni ne govorijo o ekonomski potrebi, zaradi katere mora žena v industrijo, ampak pravijo, da ima žena pravico, iti v industrijske obrate robotat. Povečali so torej stare napake, a so jih hoteli pustiti za kreposti novega reda.

Vse ženske temu niso nasedle. Začele so svoje žensko gibanje. Pri tem pa so mislele na svoje politične pravice, niso se pričrile proletarce-komunistom. To je stalo šele žensko gibanje, ki ga je sprožila in ga vodi komunistična »Osvobodilna fronta«. Ta je, kot komunisti zatrjujejo, »dala ženam enakopravnost in enakovrednost.«

Ni treba še posebej razlagati, kako daleč je resnica od obljub, ki jih dajejo komunisti. Enakovrednost v zločinu, krvočelnosti, enakopravnost v razuzdanosti in podivjanosti, to je enakost med moškimi in ženskimi spolom, ki jo prinaša komunizem.

Slovensko žensko, zlasti delavsko, je že izrelo svojo besedo o komunizmu. To je bila beseda obsodbe in odločne volje, braniti čast slovenskih žena in deklet pred umazanij valom komunizma.

Mlačevo objokuje svoje najboljše fante

Lohkar Karel

Verbič Albin

Hren Martin

Sipelj Anton

Mohar Lojze

Javornik Martin

Okorn Anton

Rozman Anton

Zavržen Franc

Rosi Jože

Javornik Lojze

Mohar Jože

Grosuplje, v marcu.

Preteklo je že 6 mesecev, odkar so komunisti opustošili grad Boštanj pri Grosupljem. V gradu je takrat bilo le okrog 30 fantov vaške straže. Ko so rdeči tolovaji prišli na Mlačevo, so z lažjo poskušali pridobiti posadko, ki jo je tu zbral za pokojni junaški borec Danilo Capuder. Kurir za kurirjem je donesal sporočila. Končno je prišel v grad sam »komandant brigade«. Vsi so obljubljali popolno svobodo. Toda ves njihov trud je bil zaman. Fantje, ki so že eno leto branili rodno grudo pred brezbožnimi komunističnimi zločinci, niso klonili. Dobro so poznali komunistične obljube, še bolj pa obljubljeno svobodo. Zato so bili odločni: rajši smrt v borbi proti komunistom, kakor pa postati izdajalec, krvnik, uničevalec lastnega naroda! Odločno so se borili do konca in pod Capudrovim vodstvom srečno izvršili izpad. Odšli so proti Turjaku, kjer so se že nahajale sosedne enice vaških straž.

Takoj po njihovem odhodu je grad doživel komunistično pustošenje. Pustošili so ga, ker so težko čakali trenutka, ko se jim bodo odprla vrata grajskih kleti in žitnice. Ti so delali tisti dan, kakor morda celo leto ne. Neki možakar prej ni mogel stopiti brez palice. Niti do cerkve ni mogel ob nedeljah priti! Sedaj pa je vrzel palico od sebe. Bil je zdrav. Komunistična svoboda ga je čudežno ozdravila! Skakal je sem in tja, dajal povelja, kradel, kar je mogel. Ko so grad popolnoma izropali, so ga zažgali.

Posadka vaške straže se je srečno preločila do Turjaka. Tu so fantje zopet vztrajali v boju do konca. Niso se ustrašili trenutka, ko so jih komunisti zajeli in zvezali. Dobro so vedeli, kaj jih čaka, pa so vseeno veselo nastopili svoj križev pot. Turjak—Velike Lašče—Kofeje—Ribnica—Grosuplje, to so bile postaje njihovega križarstva. Velike Lašče—Jelenov dol pri Ribnici—Grosuplje, njihova Kalvarija.

V Velikih Laščah je daroval svoje mlado življenje za narod Mohar Alojzij, s Plešivca. Bil je vedno vesel in odločen fant v borbi proti komunistom. Kjer koli je odmevala petje, je bil zraven Mohorjev Lojze. Njegov lepi glas se je ločil daleč naokrog.

V Jelenovem dolu pri Ribnici so položili na žrtvenik domovine svoje mlado življenje: Hren Martin iz Zagradca; Javornik Alojzij, Javornik Martin, Rozman Anton iz Velikega Mlačeva; Okorn Anton iz Boštanske vasi. Bili so zavedni slovenski fantje in mošje. To je bil njihov edini zločin, zaradi katerega so morali žrtvovati svoje življenje. Težke, muke polne so bile njihove zadnje ure, ko so jih zvezane peljali na morišče. In vendar iz njihovih ust ni bilo slišati godrnjanja. Vroča molitev se je dvigala iz njihovih src k Bogu. Molili so ročni venec. Preden je zaregljala strojna, so se še objeli, poljubili in pozdravili: »Na svidenje nad zvezdami«. Tako pripoveduje očividec, ki se mu je posrečilo pobegeti.

Na Grosupljem: Mohar Jože s Plešivca in Verbič Albin iz Zagradca. Iz Ribnice so ju pripeljali na Grosuplje. Veselila sta se že, da bosta zopet kmalu zagledala svoj dom, objela svoje drage. Od daleč sta videla svoje vasi, a vrniti se nista smela, ker nista hotela k komunistom.

Tudi drugim, ki so tolovaje počakali na svojih domovih, komunisti niso priznali. Mobilizirali so jih. Nato so jih pa počasi spravili s poti. Tako so padli kot žrtve komunističnega terorja.

Sipelj Anton iz Malega Mlačeva. Bil je med prvimi pri vaški straži, ki jo je tudi vodil kot višji narednik. Kakor da bi slutil, je večkrat pripovedoval, da ga bo borba proti komunizmu stala življenje. »Pripravljen sem, je dejal, dati svoje življenje, da rešim življenje svojih družini in svojim sosedom. Da rešim svojo vas komunističnega jarma.«

Rosi Jože iz Vel. Mlačeva, cerkvenik podružnice cerkve sv. Martina na Mlačevem. Bil je zgleden fant, ki se je ves žrtvoval za lepoto hiše božje. Nikogar ni sovražil. Skrbel je za bolnike, da so vsi pravočasno prejeli poslednje zakramente. Njegovo zgledno in lepo življenje je delalo napoto komunistom. Niti tega mu niso privoščili, da bi počival blizu svoje tako drage cerkvice. Truplo so pozneje našli in prenesli v blagoslovljeno zemljo. Sedaj počiva v senci cerkve sv. Martina pri svojem bratu, ki so ga tudi komunisti ubili.

Zavržen Franc in Zavržen Jože iz Zagradca (Lobek). Kdor ju je poznal, ve, da jima je bilo malo mar za politiko. Zato tudi za komuniste nista bila navdušena.

Večna beseda

našemu času

Ena najbolj tolažljivih verskih resnic ter obenem najkrepkejših vezi med kristjani je resnica o občestvu svetih. V sodobnem času je ta resnica še posebej zablestela, ker Cerkev tako poudarja nauk o Kristusovem skrivnostnem telesu, v katerem so verniki tesno med sabo povezani kot Kristusovi skrivnostni udje. Negledne so posledice, ki nam jih prinaša ta resnica! V tem občestvu si moramo drug drugemu pomagati duhovno in telesno, v luči tega nauka smo ne samo bratje, temveč celo udje enega telesa, in če en ud trpi, trpijo vsi drugi in mu pomagajo. Kakšna razlika je tu med brezbožstvom in njegovo organizacijo ter med občestvom svetih, ki ga poživlja duh Kristusa! Ali ni že v tem mogočno poročilo, da te skupnosti sile brezbožstva ne bodo mogle raztrgati?

dušana. Morala sta z njimi kot mobiliziranca. Kmalu nato so ju ubili. Njuni trupli počivata daleč od doma nekje pri Čatežu.

Lohkar Karel iz Boštanske vasi. Ob ofenzivi se je vračal domov, ko ga je pri Višnji gori zadel komunistična krogla. Njegovo truplo so prepeljali domov in pokopali na domačem pokopališču. Bil je zgleden mož, ki se ni brgal za drugo kot za svojo obit in družino.

Kdor je poznal imenovane žrtve, mora priznati, da so padli najboljši fantje in mošje iz boštanske okolice. Kako težko jih pogrešajo njihove družine! Ali jih pogrešajo tudi tisti, komunistični terenci, domačini, ki so zahtevali njihovo smrt? Tisti, ki so podpisali njihovo smrtno ob-

Hoteli so »osvoboditi« Spodnještajersko

Mariborski dnevnik priobčuje dne 7. marca poseben članek na prvi strani lista pod gornjim naslovom o zadnjih dogodkih na Štajerskem izpod peresa zveznega vodje Franca Steindla med drugim tudi naslednje:

»V noči od 6. na 7. februar 1944 je vdrla s hrvaške meje na Spodnje Štajersko močna tolovajska skupina. Tukaj govorijo, da je to tako imenovana »14. divizija«, ki sestoji iz treh brigad. Tolpa, zbrana večinoma iz ljudi iz Dolenjske in Kočevskega, ki so jo pomnožili Badoglije Italijani in podobna golazen, je stela nad tisoč ljudi s 150 konji in tovrstno živino ter je bila oborožena z orožjem, ki so ga dobili ob italijanski izdaji.

»14. divizija« naj bi, kakor smo dognali danes po mnogih izjavah ujetnikov, ostala na Spodnjem Štajerskem in uporabljala ta del naše domovine za operativno področje. Tu naj bi naredila s pomočjo brezobzirne mobilizacije iz brigad divizije, istočasno pa razvila s pomočjo strahovlade in sabotaže zastavo boljšev. revolucije.

»Do 1. marca — tako so jim govorili njihovi politkomisarji — bomo zasedli Celje in Maribor in s tem Spodnje Štajersko! Komisarji so tudi pripovedovali tolovajem, da pričakujejo spodnještajerski prebivalci parizane s sinovsko ljubeznijo in v veseljem ter kot osvobodilce! Poleg tega, da je narodno-socialistična Nemčija v zadnjih zdihljajih — Rdeča armada da stopi pred Berlinom, Anglo-Amerikanci pa naj bi se izkrali na zapadu in se približevali Reni! Nobene sile naj ne bilo na Spodnjem Štajerskem, ki bi se mogla zoperstaviti zmagovalnemu pohodu »14. divizije«!

Mnogo ropanja, malo plena — torej »osvobodilni pohod«! — Najprej proti Celju in Mariboru; to je bila slika, ki so jo prikazovali tolovajski poveljniki in politkomisarji svojim podložnikom.

Resnični pohod »tolovajske divizije« na Spodnjem Štajerskem pa je bil drugačen. Šef boja proti tolovajem, višji vodja SS in vodja policije je izdal naredbi, da so se podvzeli potrebni ukrepi za borbo. Ednice vojske, orožja SS, orožništva in policije so nastopile pod poveljstvom nekoga polkovnika, nositelja železnega križa, proti tuji golazni.

Bestimmungen über den Missbrauch der Verdunkelung

Art. 1. Diebstähle, die unter Ausnutzung der Verdunkelung begangen werden, sind ausnahmslos mit dem Tode bestrafen.

Art. 2. Für die Durchführung des Verfahrens ist der Sondergerichtshof für die öffentliche Sicherheit zuständig.

Art. 3. Diese Ausführungsbestimmungen treten rückwirkend mit 1. Februar 1944 in Kraft.

Triest, am 18. März 1944. Der Leiter der Justizabteilung des Obersten Kommissars in der Operationszone »Adriatisches Küstenland«: Dr. Paul Messner a. r.

Izvršile določbe o zlorabi zatemnitve

Člen 1. Tatvine, ki se izvrše z izrabo zatemnitve, se brez izjeme kaznujejo s smrtjo.

Člen 2. Za izvedbo postopka je pristojno posebno sodišče za javno varnost.

Člen 3. Te izvršilne določbe stopijo v veljavo z vzvratno močjo od dne 1. februarja 1944.

Trst dne 17. februarja 1944. Vodja pravosodnega oddelka Obersten Kommissars in der Operationszone »Adriatisches Küstenland«: Dr. Paul Messner a. r.

sodbo? Tega ne vemo. Gotovo pa je, da bo tudi zanje prišel dan sodbe, dan odgovora, če ne pred zemeljsko oblastjo, pa pred večnim Sodnikom. Kako se bodo zagovarjali?

Mlada življenja, ki so jih ti boreci z nešteti drugimi žrtvovali za narod in domovino, so nam jamašča, da naš narod še ne bo propadel. Ne more propasti narod, ki ima tako mladino! In v našem narodu je še veliko take mladine. To so naši krepki, zdravi kmečki fantje, ki po zgledu padlih junakov stoje danes na braniku domovine, da če treba tudi s krvjo skujejo narodu lepšo bodočnost. Zato naj družine padlih tolažijo zvesto, da so njihovi sinovi padli za sveto stvar. Ponosni morajo biti, da je njihov član padel v boju proti breznamernemu in zločinskemu komunizmu za obrambo slovenskega naroda.

Tolpa je 6. februarja z velikim upanjem in utvarami prestopila državno ozemlje. — 26. februarja so nemške sile zapustile svoje položaje. — »14. divizija« je nehala obstajati! Medtem so minili trije tedni boja, zabave in lova. Če tudi je moral položiti marsikateri gorski lovec svoje življenje na oltar domovine, je kronala zmaga njihove žrtve in dala njihovi junaški smrti zadnje in najvišje priznanje. 612 mrtvih tolovajev leži od Dramelje čez Kojnske gore in Kozjak do globeli in gozdov Mozirskih planin in nobena zemeljska moč jih ne more več priklicati k življenju.

Mnogo nadaljnjih mrtvecev in težko ranjenih tolovajev leži v ledu in snegu. Preostali se klajajo po odročnih gozdovih in vsak dan jih odkrijejo kmetje in gozdni delavci, ali pa jih uničujejo naše sile.

Ujetih je bilo 182 tolovajev, med njimi 7 tolovajev, ali pa so se prostovoljno vdali kot ubežniki. Njih položaj je nevzdržen — z ozeblimi rokami in nogami, uničeni in utrujeni, sestradani in razčepani so prava podoba tarnanja in bede. Zaplenili smo čez 40 konj in tovrstno živino. Ostanek trenja smo uničili. Poleg važnega propagandnega gradiva smo zaplenili dve težki in trideset lahkih strojni, štiri metalece min, stotine pušk, streliva in rusinskega streliva. Dve brigadi »14. divizije« sta bili uničeni do zadnjega moža: le ena brigada se je mogla po težkih izgubah prebiti s komaj 150 možmi brez orožja in konj iz državnega ozemlja. Taka je bila žalostna usoda »14. tolovajske divizije«.

Ujeti tolovaji so vsi zaporedoma izjavili, da je bilo zadržanje spodnještajerskih kmetov vse prej kakor prijateljsko. Vsako tolovajsko premikanje so takoj javili najbližji službujoči postaji in ta poročila so tvorila podlago za uspešne boje.

PRELEPA NOVOST — ZA MLADINO:

Jezus moj prijatelj

Obiski Najsvetejšega. — Prevredel P. J. J. Janec, opremila akademska slikarica Sonja V. o. n. a. — Zepna oblika, 96 stran.

Cena: brošura 15 litr. vezana 30 litr.

Starši, kupite otroku to plemenito molitveno in vzgojno knjigo!

LJUDSKA KNJIGARNA V LJUBLJANI.

KULTURNI OBZORNIK

Pred uprizoritvijo »Lepe Vide« v Drami

Razgovor z režiserjem C. Debevcem o novi uprizoritvi »Lepe Vide«

V torek bo v Drami premiera Cankarjeve »Lepe Vide«. Da bi nam bila ta prelepa naša pesnitev čim bližja, da bi nas prevzela in osvojila, sem obiskal gospoda ravnatelja Drame, ki delo režira in ga prosi za razgovor. Razgovor o »Lepi Vidi«.

Dovolite mi, da začnem z vprašanjem, ki je nekoliko preko okvira poročevalske obzirnosti: ali se vam ne zdi uprizoritev »Lepe Vide« v današnjih časih tvegana?

Gotovo. Uprizoritev »Lepe Vide« je vedno tvegani poskus. In bo najbrž še nekaj časa ostal. Za svojo osebo pa sem tega tveganja že nekoliko vajen in ga najbrž zategadelj ne občutim več tako močno. Verjetno pa je tudi, da moja naravo te vrste tveganja bolj mikajo in da ji bolj ustrezajo. Zlasti v današnjih časih, ko vem in čutim z vso zavestjo, da je usmerjeno vse gledanje, življenje, misljenje, čustvovanje in stremenje vse prej kot »lepovidno«. Je pač tako: vsaka reč ima svoj smisel in vsak človek svojo usodo. Mogoče je »Lepe Vido« moja usoda. Mogoče. Vsekakor vem, da je, če hočete moja — »ravnateljstva« izpoved.

Iz tega sklepam, da vam je »Lepe Vido« več kot zgolj spominsko in pietetno delo, morda celo več kot zgolj režijsko in igralsko mikavno opravilo?

Res je. »Lepe Vido« me preganja. Ali boljše me vedno čudno vabi. Saj ni čisto pri meni. Le blizu mi je, tako neznansko blizu, da me včasih kar boli. Včasih pa je spet daleč, strašno daleč, tako da me spet boli. In vsega tega vendar ne občutim kot bolezen. Samo kot bolečino. To pa ni isto. Zato bi jo rad na odru iz bolečine na novo ustvaril, ne iz boleznosti. In v tej razliki tiči tudi poudarek našega sedanjega režijsko-igralskega hotenja in stremjenja.

O »Lepi Vidi« je najbolj znana razširjena oznaka »pesem hrepenenja«. Kako pa mislite Vi o tem?

Da je oznaka dobra. Jaz mislim isto. Mislim pa obenem tudi, da pesem ni isto kot stokanje in ječanje, in da ni hrepenenje isto kot blede hiranje in emerja, ki vidi svoje največje trpljenje v tem, da se smili samo sebi. Po mojem je »Lepe Vido« pesem, ki poje tudi v popolnoma zdravih ljudeh, v ljudeh, ki jih je življenje napravilo bolne, ne pa hrepenenja, ki nima drugega greha kakor tega, da je v ljudeh vzbudilo pojem, kakšno bi to življenje prav za prav moralo biti in kako velika je razlika med »življenjem, ki ga živi to betno telo zunaj pod glasnim soncem« in med onim drugim življenjem, ki »je zaklenjeno v tebi in v meni«, kakor pravi Cankar v uvodu v »Podobe

iz sanj«. Največjo napako in zablodo vidim v tem, da ima naše javno, splošno in, kot smo doživeli, tudi naše kritično mnenje vsakega, ki hrepeni po nečem lepšem, višjem, boljšem, kakor pa je tisto, kar doživlja v svojem resničnostnem življenju, kar mirno za bolnika. To pojmovanje pošilja vse, ki kakor koli hrepenijo, kratko malo — v špital. Ta nazor misli, da je vse, kar je v človeku pesmi in dmišije in želje po lepoti, le kužni bacil, ki ga je treba za vse na svetu odstraniti, da se ohrani gmotno zasidrani slepar, in družabno zavarovani filister. V tem so razlogi, da imajo ti, sicer samo strogi materialistični nazori za vse, ki »pesnijo« in »hrepenijo«, le pomilovalen zasmeš in občutek, da jih je treba čimprej poslati v tuberkulozne dispanzerje, če ne kar koi na Zale. In najbolj zanimivo in za nas zelo značilno je obenem to, da se jim to večinoma tudi posreči. Naš pesnik po navadi od lakote in trdega življenja, torej ne od hrepenenja, umre, z njegovo pesmijo in z njegovim hrepenenjem pa se redijo drugi, ki se spoznajo bolj v »pesmi uživanja«, niti ne v »pesmi življenja«, še manj seveda v »pesmi hrepenenja«.

Za »Lepe Vido« je znano, da je na glaslo kot najbolj nerazumljivo Cankarjevo delo. Se vam zdi, da je to res?

Meni se res ne zdi. Nasprotno, meni se zdi vsa »Lepe Vido« za čuda jasna in in preprosta. Mnogo zasluge na tej zloglasni nerazumljivosti imajo nedvomno naše, zlasti starejše literarne kritike. Ne vse. Med njimi so krasne izjeme. Ampak tudi to delu ne more vzeti njegove cene. Mislite, da jih je mnogo, ki jim je »Faust«

do kraja razumljiv? Ali pa na videz tako »ljudski« »Hamlet«? Pa »Don Juan«, »Peer Gynt« in »Don Quijote«? Koliko stvari na svetu — in sicer večinoma najglobljih in najlepših (primerjaj Kristusove besede!) — je tako jasnih in preprostih, pa jih ljudje tako zaobrnejo, potvorijo, zamotajo in skazijo, da jih komaj še spoznaš in da se jih Bog usmili! Kaj, za Boga, je neki na »Lepi Vidi« tako nerazumljivega? To, da nosi vsak človek v sebi skrito ali očitno hrepenenje po nečem dobrem, lepem, plemenitem, po nečem višjem, česar ne more živeti s svojim resničnostnim življenjem? To je nerazumljivo? Komur to ni razumljivo, tem naj pač ne bo! Kdor čuti omejeno, kdor je z vsem, kar je in kar živi, ne iz spoznanja in modrosti, temveč iz ugodja ali iz omejenosti, popolnoma zadovoljen, ta naj pač bo! Naj bo vesel, da ga »Lepe Vido« ni še obiskala, Saj taki obiski so lepi, zelo lepi. Ampak za vsakega res niso. Za take obiske je treba moči. Preverjen sem, da bo napočil čas, ko bo vsa ta razpizlana nerazumljivost okrog »Lepe Vide« mnogo, mnogo manjša. Do konca dometi seveda je ne bo moč nikoli. Saj to je ravno smisel in bistvo lepe Vide: kadar se je dotakneš — takrat ugasne.

Kako pa gledate na vse to izvajalci? Ali delijo vaše pojme in vaše naravnave?

Na to ni lahko točno odgovoriti. Seveda je naloga režije, da pripoveduje vse, kar zna in more in da približa vse, kolikor zmore, enotnemu nazoru in občutju. In pri igralcih, ki imajo vsak svoje, seveda svojstveno razmerje do lepe Vide (ne samo do Cankarjeve, temveč do one

vesoljne, za vsakega posebej in za vse veljavne lepe Vide), pri takih igralcih to niti ni težko. Kdor pa tega razmerja nima, ta tudi ni igralec.

O Vaši režiji pred 16 leti se spominjam, da ste z raznimi pomožnimi sredstvi skušali ustvariti dojem dvojnosti: domisljiska, sanjskega sveta na eni strani in resniškega, telesnega na drugi, tako, da smo občutili namen doživljati nastopanje Lepe Vide kot prikazen in privid. Ali ste na tem istem pojmovanju gradili tudi zdaj?

Prav za prav malo manj. V osnovi in načelu, sem se od tega pojmovanja celo precej odmaknil in skušal lepo Vido samo prikazati čim bolj kot žensko iz mesa in krvi. Kolikor seveda rahla snov te osebe to sploh dopušča. Mislim, da bo vsa vsebina na ta način teže dojemajočemu gledalcu laže dostopna. Tanki naznačbi s svetlobo in glasbo se pa vendarle nisem hotel popolnoma odpovedati, toliko namreč, kolikor je notranji človeški svet s približevanjem lepe Vide v tem smislu res občutno premaknjen in dvignjen. Zaradi gledališko-tehnično težke izvedljivosti je le sanjska slika v III. dejanju morda malo težje razumljiva, kar pa je treba razumeti kot vročini privid predmestne Poljančeve fantazije.

In nazadnje: ali verujete v uspeh?

V uspeh? Uspeh me v bistvu ne zanima več. Jaz verujem v lepoto. V lepoto Duha in v igralsko oživljeno moč pesnikove besede. Jaz verujem v »Lepe Vido«. In v vse, ki verjamejo vanjo.

J. P.

Lov za lahkim in hitrim zaslužkom

»Jutri pazil Pošte bodo prodajale serije pretiskanih znamk« tako in slično so si v petek šušljali prekupci in zbiratelji pretiskanih znamk. Dobro informirani so takoj hiteli angažirati svoje stalne nakupovalce, ki hodijo za nje stat pred razne poštne urade in kupovat serije. Zanimanje je bilo še toliko večje, ker je krožila vest, da bo pošta v soboto prodajala pri poštah okolišč »veliko celotno serijo«. Ni čudno, da je ljubljana, ki drugače ponosi mirno spi in ždi, kaj kmalu po polnoči tajinstveno ozivila. Oni, ki imajo dovoljenja za nočno svobodno kretanje, so vstajali prav zgodaj in zapuščali svoje domove kmalu po polnoči ali pa prav ob zgodnji zori in se začeli postavljati pred glavno pošto in pred druge poštne urade v mestu. Dolge vrste so stale že ob petih jutraj pred vsemi poštami. Cenijo, da je bilo okoli osme, ko so za-

čeli odpirati poštne urade, pri vseh poštah uradih do 5000 ljudi vseh poklicev, vsake starosti in spola. Se tam pred doljenjsko pošto je bila dolga vrsta kupovalcev pretiskanih znamk, ki je nestrno čakala, da se odpro vrata poštne urade. Kdor pa je opazoval tamošnje vrste ljudi, je lahko opazil, da so bili stanovalci Doljenjske ceste in Galjevice med njimi prav redki, pač pa so tja prijadrali kupci iz vseh krajev mesta, iz Most, Zgornje Šiške, Viča in od drugod. Slično je bilo pred drugimi poštami. Kakor pravijo, so prodajali v soboto veliko serijo, za katero je največje povpraševanje in katere cena je še vedno trdna in ni omajana kljub temu, da so premeteni špekulanti zadnji čas skušali na filatelistični borzi razširiti najrazličnejše alarmantne vesti, da bi zbili ceno tej celotni seriji.

Kundmachungen der Ernährungsanstalt

Abgabe von Weichkäse.

können Verbraucher zu 150 g Weichkäse können Verbraucher zu 150 g Weichkäse auf den Abschnitt »Mr. — 3« der Märzgrundbesitzkarte bei folgenden Händlern beziehen:

Käseständen auf dem Pogačarplatz, Avsee Svetovid, Bežigrad, Drušković-Hlavnik Anka Bernekarjeva 22, Majnik Milan, Celovška 101, Marn Neža, Tržaška 75, Marolt Karel, Trnovska 13, Gospodarska zadruha, Bleiweisova, Kmetijska zadruha, Maistrova, Zadruha mestnih uslužbencev, Prečna ul., Zadruha državnih uslužbencev, Vodnikov trg, Železničarska nabav. zadruha, Cesta Šoške divizije, I. Delavsko konzumno društvo, Kongresni trg.

Anstalten mit einer grösseren Lebensmittelanzahl sollten Käse von einer der obgenannten Genossenschaften beziehen. Sollte bei einem der obgenannten Händler Käse ausgehen, sollen Verbraucher sich Käse bei Käseständen auf dem Pogačarplatz, wo immer genug Käse lagern wird, anschaffen.

Abgabe von Milchkarten.

Beamteten der Ernährungsanstalt werden in Frischmilchmolkereien Milchkarten für Kinder bis zum 10. Lebensjahr und für Personen im Alter über 60 Jahre in nachstehender Reihenfolge verteilt:

21. d. M. Babič, Doberlet, Drole; 22. d. M. Furlan, Glavan, Guzelj; 23. d. M. Kolar, Koplenik, Korosec; 24. d. M. Kovarič Angela, Kovarič Marija, Lupine; 27. d. M. Pešar, Penko, Plahuta; 28. d. M. Rančigaj Samec; 29. d. M. Slanič, Sinkovec; 30. d. M. Turk, Valjavec; 31. d. M. Vrh, Zorč.

In diesen Molkereien bekommen Milchkarten auch die von anderen Molkereien zugekauften Bezugsberechtigten.

Sie haben mit sich zu bringen: 1. Märzgrundbesitzkarte (nur für Bezugsberechtigten); für Kinder ist auch die Zulagekarte vorzulegen. Jede muss genau und mit Tinte ausgefüllt sein (Vorname, Name, Geburtsjahr und Wohnung). 2. 50 Cent. für jede Karte.

Parteien werden Aufmerksam gemacht, die Milchkarten nur an dem für sie bestimmten Tag und Amtezeit d. h. von 8 bis 13 und von 15 bis 18 Uhr abzuholen. Niemand soll beabsichtigen zusammen mit der Karte

Obvestila Prehranjevalnega zavoda v Ljubljani

Dodelitev mehkega sira.

Od petka, 17. marca dalje lahko nabavijo potrošniki po 150 g mehkega sira na odrezek »Mr. — 3« osnovne živilske nakaznice za mesec marca pri sledenjih trgovcih:

Sirarske stojnice na Pogačarjevem trgu, Avsee Svetovid, Bežigrad 13, za Bežigradom, Drušković-Hlavnik Anka, Bernekarjeva 22 za Moste, Majnik Milan, Celovška 101, za Šiško, Marn Neža, Tržaška 75, za Vič; Marolt Karel, Trnovska 13 za Trnovo; Gospodarska zadruha, Bleiweisova, Kmetijska zadruha, Maistrova; Zadruha mestnih uslužbencev, Prečna ul. Zadruha drž. uslužbencev, Vodnikov trg; Železničarska nabav. zadruha, Cesta Šoške divizije; I. Delavsko konzumno društvo, Kongresni trg.

Zavodi, ki imajo večje število živilskih nakaznic, naj nabavijo sir v eni gornjih trgovcih. V kolikor bi pri enem zgoraj naštetih trgovcih ali zadrug sira zmanjkalo, naj ga nabavijo potrošniki na sirarskih stojnicah na Pogačarjevem trgu, kjer bo sira vedno dovolj na zalogi.

Razdeljevanje nakaznic za mleko.

Nakaznice za otroke do 10 let in za osebo nad 60 let stare bodo Prevodovi uradniki razdeljevali v mlekarneh, ki dele sveže mleko. Na vrsti so:

21. t. m.: Babič, Doberlet, Drole; 22. t. m.: Furlan, Glavan, Guzelj; 23. t. m.: Kolar, Koplenik, Korosec; 24. t. m.: Kovarič Angela, Kovarič Lucija, Lupine; 27. t. m.: Pešar, Penko, Plahuta; 28. t. m.: Rančigaj, Samec; 29. t. m.: Slanič, Sinkovec; 30. t. m.: Turk, Valjavec; 31. t. m.: Vrh, Zorč.

V teh mlekarneh dobe nakaznice tudi upravičenci iz razdeljevalnic, ki so jim po zgornji objavi pridružene.

S seboj je treba prinesiti:

1. marčno živilsko nakaznico (samo za upravičence, ne za vse družinske članke); za otroke je treba predložiti tudi dodatno nakaznico, vsaka pa mora biti točno in s črnilom izpolnjena (priimek, ime, rojstno leto, bivaličnost).

2. 50 cent. za vsako nakazilo.

Stranke opozarjamo, naj prihajajo po nakaznice le na dan, ki je zanje določen, in v vsem poslovnem času, t. j. od 8 do 12 do polne in od 3 do 6 popoldne. Nihče ne čaka na to, da bi obenem dvignili mleko in nakaznico, sicer ne bo prišel na vrsto. Kajti uradniki se bodo točno držali le poslovnega časa.

Kdor nakaznice po svoji krivdi ne bo dvignil v mlekarne, jo bo dobil šele od 11. aprila naprej v Majstrovih ul. 10, pri odseku za mleko, do tedaj pa bo ostal brez mleka.

auch Milch abholen zu können, da er sonst nicht an die Reihe käme, die Beamten werden nämlich die Amtszeit genau einhalten. Wer durch seine Verschuldung die Karte nicht in der Molkerei abholen wird, bekommt sie erst vom 11. April weiter in der Maistergasse Nr. 10, bis dahin wird er aber ohne Milch bleiben.

Anweisungen von Marmelade für den Monat März

Händler und Genossenschaften in Laibach haben beim »Prevode, Novi trg 4-II. Anweisungen für Marmelade, die dort teilweise auch zur Bezahlung gelangt in folgender Reihenfolge zu begeben: Am Montag, den 20. d. M. Anfangsbuchstaben A—J; am Dienstag, den 21. d. M. von K—M; am Mittwoch, den 22. d. M. vom Me—P und am Donnerstag, den 23. d. M. vom R—Z. Die Erteilung von Anweisungen wird ausschließlich nach der bekanntgegebenen Reihenfolge erfolgen.

Verbraucher, Kinder bis zum 10. Lebensjahr, bekommen bei ihren ständigen Händlern auf dem Abschnitt der Februlagekarte Buchstabe D zu 500 g, Kinder bis zum 3. Lebensjahr auch auf den Abschnitt N 5. der Februlagekarte noch zu 250 g Marmelade, die bei den Händlern bis zum 24. d. M. zur Verfügung stehen wird.

Anweisung von bezugsbeschränkten Lebensmitteln für den Monat April

Händlern, Genossenschaften und Bäckern wird der »Prevode Anweisungen für Brot und Malsmehl, Teigwaren, Reis, Zucker, Seife, Erbsen und Bohnen für die Verteilung im April in nachstehender Reihenfolge ausgeben: am Montag, 20. März, sämtliche Genossenschaften und Konsumvereine; am Dienstag, 21. März, Händler mit Anfangsbuchstaben A—C; am Mittwoch, 22. d. M., am Donnerstag, 23. d. M., am Freitag, 24. d. M.; am Montag, 27. d. M., am Dienstag, 28. d. M., am Mittwoch, 29. d. M., am Donnerstag, 30. d. M., am Freitag, 31. d. M. Bäckern. Die angeführte Reihenfolge ist für alle obligat. Händler, die bis heute noch nicht den Stand der lagernden Zuckermengen und Salzmenge angemeldet haben mit dem Stichtag 1. 3. 1944, können keine Anweisungen bekommen.

Nakazila marmelade za marec

Trgovci in zadrage v Ljubljani, naj dvignejo pri »Prevodu, Novi trg 4-II., nakazila za marmelado, ki se bo delno tudi tam plačala, po naslednjem redu:

Z začetnicami A—J v ponedeljek, 20. t. m., z začetnicami K—M v torek, 21. t. m., z začetnicami Me—P v sredo, 22. t. m., z začetnicami R—Z v četrtek, 23. t. m. Delitev nakazil se bo vršila izključno po javljenem redu.

Potrošniki, otroci do 10. leta starosti, dobijo pri svojih stalnih trgovcih na odrezek februarskih dodatnih nakaznic črka D po 500 gramov, otroci do 3 let pa poleg tega na odrezek febr. dodatne nakaznice št. 5. Se po 250 g marmelade. Pri trgovcih bo marmelada na razpolago po 24. t. m.

Nakazila racioniranih živil za april.

Trgovci in zadrage v Ljubljani se vabijo, da dvignejo pri Prevodu, Novi trg 4-II., nakazila za krušno in koruzno moko, testenine, riž, sladkor, milo, grah in fižol, potrebno za razdelitev v aprilu, po naslednjem redu: v ponedeljek, 20. marca, vse zadrage in konzumi, v torek, 21. trgovci za začetnicami A—C, v sredo, 22., D—J, v četrtek, 23., K—M, v petek, 24., Ku—Ma, v ponedeljek, 27., Me—O, v torek, 28., P—R, v sredo, 29., S—T, v četrtek, 30., U—Z in v petek, 31., vsi peki.

Javljivi vrstni red je za vse obvezen. Trgovci, ki se do čanes niso javili stanja zaloge vžigalic in soli, na dan 1. 3. 1944, ne morejo dvigniti nakazil.

Verzeichnis der Frischmilchmolkereien.

Mit 20. d. M. werden Frischmilch nur unten fettgedruckte Molkereien abgeben. Neben ihren Namen stehen in Klammern bisherige ihnen zugeleitete Molkereien.

1. Babič, Gregorčičeva 4 (Vokač, Kroupa, Roš, Zajec)
2. Doberlet, Tovarniška 17
3. Drole, Staničeva 6 (Režek, Perdri)
4. Furlan, pasaja (Bovc, Kresc, Korelec)
5. Glavan, Bleiweisova 37a (Vidic, Leskovec)
6. Guzelj, Klunova 8 (Medved)
7. Kolar, Predovičeva 16
8. Koplenik, Zaloška 7 (Krašina, Kovarič Bronisleva)
9. Korosec, Karlova 8
10. Kovarič Angela, Celovška 153
11. Kovarič Lucija, Celovška 34 (Tušar, Rupena)
12. Lupine, Dolenjska 48
13. Pešar, Poljanske 18 (Krejc, Lovšin, Dolšek)
14. Penko, Vodovodna 1 (Kernc)
15. Plahuta, Trnovska 19 (Vovk)
16. Rančigaj, Šmartinska 24 (Kramer, Perpar)
17. Samec, Celovška 72 (Gruden)
18. Stanič, Rožna dolina c. 11-36 (Špan)
19. Sinkovec, Miklošičeva 7 (Lavka, Skolec)
20. Turk, Tržaška 6 (Mahovič)
21. Valjavec, Prisojna 1 (Jerman, Kerin)
22. Vrh, Pred Školjo 17 (Strle, Janežič)
23. Zorč, Tržaška 81

Parteien können die Milch von der Stunde der Zufuhr bis zur 18 Uhr. begeben.

Mleko stranke lahko dvignejo od ure do voza pa do 18 popoldne.

Vsak, ki mu je mar usoda Slovencev, bo s podpisom na protikomunistični spomenici pokazal, da obsoja narodne odpadnike, komunistične zločince.

Za današnji dan

Koledar

Nedelja, 19. sušca: sredo postna nedelja; Jozef, šenin Devica Marija; Kvartila, mučenica.
Ponedeljek, 20. sušca: Kutbert, škof; Aleksandra, mučenica; Nicot, škof, Foj, mučenec.
Torek, 21. sušca: Benedikt, opat in ustanovitelj reda; Serapion, škof; Filemon, mučenec.

Dramsko gledališče

»Cvetje v jeseni. Izven. Ob 15. — »Maturac. Izven. Ob 18.

Operno gledališče

»Princeska in zmal. Izven. Ob 14.30. — »Melodije arec. Izven. Ob 18.

Kino Matica

»Zadega dr. Crippen« ob 10.30, 15, 17, 19.

Kino Union

»Ne govori mi o ljubezni« ob 10.30, 15, 17, 19.

Kino Sloga

»Noč brez slovesa« ob 10.30, 15, 17 in 19.

Kino Kodeljevo

»Pravica mladine« ob 14.30, 17 in 19.

Lekarniška služba

Nočno dežurno službo imajo lekarnice: v nedeljo: mr. Bakaržič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20; mr. Murmayr, Sv. Petra cesta 78; v ponedeljek, mr. Sušnik, Marijin trg 5; mr. Den-Klanjšček, Gosposvetska cesta 4, in mr. Bohine ded., Cesta 29. okt. 31.

Zdravniška dežurna služba

Nedeljsko zdravniško službo bo opravljal od sobote od 20. do ponedeljka do 8. jutraj mestni višji zdravnik dr. Ciber Fran, Ljubljana, Stefanova ulica 7., Telefon 36-41.

Novi grobovi

† Marija Marchiotti. V Zagrebu je po daljšem bolehanju za vedno zatisnila oči gospa Marija Marchiotti roj. Hindel, vdova trgovca. Blago mater so začasno pokopali v Zagrebu. Sv. maša zadušnica bo v cerkvi Marijinega oznanjenja 22. marca ob 8 pri glavnem oltarju.

† Anton Sedej in žena Ivanka. 2. januarja sta nenadoma umrla v Banjaluki prof. g. Anton Sedej in njegova žena gospa Ivanka roj. Hojkar. Pokopana sta bila 5. januarja na katoliškem pokopališču v Banjaluki. Sveta maša zadušnica za rajna bo v torek, 21. marca ob pol sedmih v župni cerkvi sv. Frančiška v Spodnji Šiški.

† Kader Anton. V 74. letu starosti je v Novem mestu po kratki bolezni za vedno zatisnil oči sodni svetnik in predsednik kazenskega senata v pokojih g. Kader Anton. Rajnega so pokopali v torek, 14. marca na mestnem pokopališču v Novem mestu.

† Ogrič Filip. V Novem mestu je nenadoma izdihnil zobni dentist gosp. Filip Ogrič. Pokopali so ga v četrtek v Ločni.

† Stanislav Grčar. V Ljubljani je preminul bivši natakator in posestnik g. Stanislav Grčar. Rajnega bodo pokopali v ponedeljek ob 2. popoldne iz kapele sv. Andreja na Zalah.

Naj rajnim sveti očena naš, nem njihovi dragim naše iskreno sožalje.

Zgodovinski paberki

19. SUŠCA:

1702. leta je umrl angleški kralj Viljem III. Oranski. Viljem je zavladal v Vel. Britaniji 1688. leta, potem ko se nezadovoljni Angleži pregnali njegovega tasta Jakoba II. Z njegovim nastopom preneha dolgotrajna borba med krono in parlamentom, zmagal je parlament; zato pa Anglija tem energičnejše poseže v politiko. Večstoletnega miru in prijateljstva s Francijo je konec, začne se nov stoletni boj za premoč in oblast v svetu. Viljem III. je tvorec ideje v evropskem ravnotežju, ki je prinesla Evropi še toliko gorja. Trdil je namreč, da Angleži ne smejo dopustiti, da bi se ena izmed evropskih držav povzpela do prevelike moči; med njimi mora vladati ravnotežje, Angleži pa bodo kot jezicek na tehničnem odločilu.

1818. leta se je rodil v Grahovnici v nekdanji Vojni krajini največji hrvaški pesnik Peter Preradović. Učil se je v Vojni akademiji v Dunajskem Novem mestu, postal častnik in umrl kot general na Dunaju. Leta 1879. so ga prepeleli v Zagreb. Sprva je pesnil v nemškem jeziku, a je na pobudo Ivana Kalkaljeviča-Sakinskega pričel peti hrvaške pesmi: ljubzenske, rodoljubne in prigodniške. Prva njegova hrvaška pesem je Zora puca, bit ča dana (1844. l.). Leta 1846. je izdal prvo pesniško zbirko Prvenci, nato Nove pjesme. Pisal je

Seznam mlekar, ki dele sveže mleko

Z 20. t. m. bodo delile sveže mleko le mastno tiskane mlekarne. Poleg njihovga imena običajno tiskane in v oklepaju navedene dosedanje razdeljevalnice, so jim pridružene.

1. Pešar, Poljanske 18 (Krejc, Lovšin, Dolšek)
2. Penko, Vodovodna 1 (Kernc)
3. Plahuta, Trnovska 19 (Vovk)
4. Rančigaj, Šmartinska 24 (Kramer, Perpar)
5. Samec, Celovška 72 (Gruden)
6. Stanič, Rožna dolina c. 11-36 (Špan)
7. Sinkovec, Miklošičeva 7 (Lavka, Skolec)
8. Turk, Tržaška 6 (Mahovič)
9. Valjavec, Prisojna 1 (Jerman, Kerin)
10. Vrh, Pred Školjo 17 (Strle, Janežič)
11. Zorč, Tržaška 81

Parteien können die Milch von der Stunde der Zufuhr bis zur 18 Uhr. begeben.

Mleko stranke lahko dvignejo od ure do voza pa do 18 popoldne.

Drobne novice

V spomin polletnice smrti pokojnega gosoda profesorja Stanka Petelina bo brana sv. maša v ponedeljek, 20. t. m., ob 7 pri oltarju Marije z Brezij.

Sv. maša ob polletnici smrti dr. Kožubha, dr. Zolokarja ter bratov Ivana in Benota Rožano bo v torek, 21. t. m., ob 7 pri oltarju Marije Pomagalj. Prijatelji in znanci vabljeni.

Obritniki in rokodelci, mojstri in pomočniki! V nedeljo, 19. t. m., je praznik vašega zavetnika sv. Jozefa. Zberite se vsi, kakor vsako leto, ob 7 v Križankah, kjer bo za vas sv. maša in skupno sv. obhajilo.

Slamenici! Kot že zadnjič domenjeno, bomo imeli skupno pobožnost v nedeljo na praznik sv. Jozefa v Slomskem domu, Poljanska cesta 6, popoldne ob treh. Prijeljte a seboj sosedne Poljance, ki imajo ta dan svoj farni praznik, da se skupno priporočimo našemu zavetniku — zlasti v teh razmerah — sv. Jozefu!

Duhovne vaje za dekleta. Prihodnje sredo zvečer se bodo pričele v stolnici duhovne vaje za dekleta iz vseh ljubljanskih župnij. Spored duhovnih vaj je naslednji: V sredo, dne 22. marca ob pol 8 zvečer bo začetek: Govor in litanije. Ob istem času bosta govora tudi v četrtek, 23. marca in na praznik Marijinega Oznanjenja, 25. marca. V petek govor odpade, pač pa naj se dekleta udeležijo postne pridige prevzvišenega gosoda škofa. Sklep vaj bo v nedeljo jutraj: Tridrt na 6 kratek nagovor, nato sv. maša in skupno sv. obhajilo.

Semenski krompir. Sadjarsko in vrtnarsko društvo, podružnica Ljubljana I vabi vse one članke, ki želijo dobiti za letos semenski krompir naj se takoj, najkasneje in neoprekljeno pa do četrta dne 23. marca javijo pisмено ali osebno pri predsedniku na Erjavčevi cesti št. 4. II. nadst. desno med 14 in 15. Po oblastveni odredbi treha navesti, koliko meri zemljišča, na katero se bo posadil krompir in koliko kilogramov za vsak želi dobiti. Člani, ki so se morda že prijavili pri Mestnem poglavarstvu, so izključeni in se pri društvu ne smejo prijaviti.

Bolničarje in bolničarke, samarijane in samarijane Rdečega križa vabijo vodstvo zdravstvene protiletalske zaštite na kratek sestanek, ki bo v nedeljo 19. t. m. ob 11. v sejni dvorani mestnega poglavarstva. Poleg važnih poročil se bodo razdelili tudi trakovi Rdečega križa. Udeležba obvezna!

Enajsti tečaj za pomočnike za hišno prvo pomoč ob letalskem napadu se prične v ponedeljek 20. t. m. od 17.30 do 19. Predavanja bodo v sejni dvorani mestnega poglavarstva, dohod poleg prodajalne mestne elektrarne. K tečaju naj pridejo vse za hišno zaščito prijavljene gospe in gospodične, ki so se prijavile do 17. t. m. One udeležene tega tečaja, ki bi bile po 17.30 še zaposlene, naj prošlo svoje delodajalce, da jim omogočijo za to dni prihod k predavanjem o pravem času. Predavanja se prično točno ob določenih urah. Prijave za nadaljnje tečaje pomočnic za hišno prvo pomoč sprejema mestni fizikat v dopoldanskih urah v Mestnem domu.

Zahtevajte AMIDON tablete proti glavobolu, nevralgiji, grip, influenci in revmatizmu. Dobite jih v vsaki lekarni.

INSTRUKCIJE ZA ŠOLOH NOVI TRG 5.

Vrsta slovenskih skladateljev, ki so v zadnjih letih obogatili slovensko glasbeno literaturo s svojimi skladbami, ki so pisane za klavir, bo na sporedu prihodnje IV. javne produkcije gojenec šole Glasbene Matic, klavirskega oddelka prof. Silve Hrašove. Podrobni spored bo od ponedeljka dalje na razpisu v Matični knjižarni, produkcija bo v sredo, 22. t. m., ob 18 v mali filharmonični dvorani.

Kiparski tečaji. Kiparji začetniki, pripravite se! 8. 1. majem bom odprl trimesečni tečaj figurativne modeliranja, predvsem za one, ki se nameravajo kiparstvu posvetiti in ki so že dosegle s svojimi deli pokazati svoje nadarjenosti. Na tem tečaju se bo obravnaval problem okroglo plastike ter problem reliefov treh stopenj. Vpisovanje bo od 20. do 31. t. m. pri akad. kiparju Fr. Gorsetu na Gosposvetski cesti 13, kjer bo dobil vsak tudi pravilnik. Pri vpisovanju bodo pripravniki predložili svoja dosedanja dela.

Občni zbor »UNION«, hotelske in stavbinske d. d. v Ljubljani, bo v četrtek, 30. marca 1944 ob 17. Delnice je položiti do 21. marca 1944.

ode (Smrt, Ljubav, Slavjanstvu), filozofsko religiozni ep Prvi ljudi, nedovršeni romantični ep Lopudske sirotice, libreto Vladimir i Kosara ter dramo Kraljevič Marko.

1849. leta se je rodil tvorec nemške cesarske mornarice admiral Alfred von Tirpitz. Ko je v 90. letih prejšnjega stoletja začela mednarodna napetost v Evropi naraščati, so Nemci sklenili zgraditi močno vojno mornarico, ki naj bi varovala nemške obale in ščitila nemške koristi na svetovnih morjih. S točnostjo in popolnostjo, ki jo je težko prekašati, je rastlo mlado brodogradništvo vodstvom velikega organizatorja admiral von Tirpitz, Kielski kanal je 1895. leta zvezal Severno morje z Baltikom. Postalo je očitno, da je nova mornarica določena za ureditev nemške politične moči, ki naj v bodoče prepreči, da bi se prezirale in zapostavljale prekomorske koristi nemške države. Po razbitju nemško-angleških pogajanj in po sklenitvi antante je šele postal viden velik pomen Tirpitzovih načrtov.

1869. leta je bil otvorjen suški kanal, ki je silno skrajšal zvezo med Evropo in južno Azijo. Zveza med Rdečim in Sredozemskim morjem je obstojala še v starem veku, ohranila se je še pod Arabci, dokler niso dali Abasidi, ki so prenesli prestolnico v Bagdad, starega kanala sesuti, da bi lahko speljali trgovino na Perzijski zaliv. Benečani so v novem veku mislili na obnovo kanala, načrt pa je propadel. Suški kanal je zgradil Francoz Lesseps, njegovi rojaki so obdržali tudi večji del delnic, dokler se niso polastili Egipta in Suezja Angleži.

Osebe, prizadete od vojne, tako pa die ali umrle zaradi vojnih razmer v sedanji vojni, invalide iz sedanje vojne, osebe v ameriškem angleškem ali nemškem vojnem ujetništvu, konfinaciji ali internaciji, osebe, službo v nemški vojski, kakor tudi osebe, zaposlene v Nemčiji po organizaciji Todt, naj prijavijo njihovi neprekrbljeni sodelavci, stanujoči v Ljubljani, mestnemu socialnemu političnemu oddelku na Ambroževem trgu 7. I. nadstropje, desno, soba 7, po naslednjem redu: osebe z začetnico rodbinskega imena A in B 29. in 21. marca; C, C, D in E 22. in 23.; F, G, H, I in J 24. in 25.; J in K 27. in 28.; L, M, N in O 29. in 30. marca; P in R 31. marca in 1. aprila; S in 8. 3. in 4.; T, U, V, Z in 2. 5. in 6. aprila. Uradne ure za prijave so od 9—12 in od 15—17, razen ob sobotah popoldne. Vsako naj prinese a seboj rojstno, poročno listo, družinsko knjičico, domovnico in dokazila o tem, kako ga je sedanja vojna prizadela. Invalidi iz sedanje vojne, ki lahko pridejo v urad, naj se prijavijo osebno. Kdor stane v enem delu ljubljanske občine, ki je izven bloka in nima propustnice, naj se zgleda tisti dan, ko je njegova črka na vrsti, pri straži na bloku. Znanjilo naj se tudi vsi tisti od vojne prizadeti, ki so zanje prošnje za podporo vložili njih svojo.

Zelenjadna semena. Mestni gospodarski urad obvešča vse obdelovalce mestnih vojnih vrtov, da bo od 20.—24. t. m. delil zelenjadno seme. Vsak zainteresir naj prinese potrdilo o parceli, ki jo obdeluje. Semena se bodo delila med uradnimi urami v kmetijskem odseku mestnega gospodarskega urada, Beethovnova ulica 7, soba 15, pritrilje, desno, in sicer po 11 lir vrečica z 9 vrstami semen.

Dijake inje srednjih šol opozarjamo na instrukcije vseh predmetov. Oddelki za nižješole in višješole. Ločene skupine po razredih. Izbra predmetov po želji. Specialni tečaj matematike, klasičnih in modernih jezikov. Prvovrsten pouk, najboljša

Kaj je novega pri naših sosedih

Z Gorenjskega

Orkestri in godbe na Gorenjskem. Na Gorenjskem sta dve godbi v Kranju in trije tovarniški orkestri v radovljanskem okraju. Tovarniški orkestri ne igrajo samo za tovarniško osebje, ampak nastopajo tudi javno na prireditvah stranke in na koncertnih večerih. Jeseniška tovarna ima godbo na pihala in godalni orkester, ki sta že oba večkrat gostovala po drugih krajih, tako tudi v Celoveu.

Pevski večer v Kranju. Organizacija »Radost krepki je prireditelj pevskega večera v Kranju. Nastopila je znana operna pevka Hanna Marly iz državnega gledališča v Kasselu. Spremljal jo je pianist in solist Bruno Seidler-Winkler.

Jeseničani tekmujejo v namiznem tenisu. V soboto se bodo pomerili jeseničani z drugim najboljšim dunajskim moštvom, ki je v zadnjem času že večkrat doseglo lepe uspehe. Posebno dobri so med Dunajčani: Pelzl, Karl in Schimannek. Jeseničani pa bodo postavili moštvo, v katerem bodo: Strumli, Payer in za vrhšnik. Poleg tega bo nastopila tudi pokrajinska vrhšnica Mesar in pa Urbar.

Huda nesreča na postaji je zadela železniškega delavca Jožefa Serneca v Senti Vidu nad Ljubljano. Padel je pod lokomotivo, ki mu je odrezala obe nogi. Prepeljali so ga v bolnišnico v Ljubljano.

Na bojišču je padel vojak v polku gorskih lovcev Viktor Ribnikar iz Stenice pri Sv. Križu na Gorenjskem.

V Kranju so se poročili: mizarški pomočnik Anton Vidic in Jožefa Sušnik, fotograf Franc Jug in Marijana Heuffel, poljski delavec Lovrenc Lukanc in Marija Novak, pomožni delavec Alojzij Omeje in Ivana Čentič, poštni namestnik Karlo Perger in Marija Agata Simončič, gozdarski inženir Oto Watter Strzelba in Olga Mlakar, letalec Vincenc Mali in Frančiška Poljanec, okrajni stražar Jozef Jozef Hrašnik in Marija Berce, krojaški pomočnik Franc Valentinič in Julijana Schuster, kmet Janec Eggert in Ivana Kemperle, kmet Ivan Gasser in Ivana Fröhlich, barvar Janec Porenta in Katarina Kokalj, mizarški mojster Jozef Petercel in Frančiška Sink, strojni delavec Franc Egger in Cecilija Kern.

S Spodnje Štajerskega

Zaprisega SA mož na Spodnjem Štajerskem. Iz celjskega okrožja je bilo minulo nedeljo zaprišenih 16 brambovcev v Celju na slavnosti, na kateri je po počastitvi padlih junakov govoril okrajni vodja Dorfmeister. Vodja Standarte Wolf je nato še govoril o zgodovini SA oddelkov. Nato so bili zaprišeni prvi SA možje iz Spodnje Štajerske.

Kazen za klepetanje in razširjanje neresničnih govorice je dobil 56 letni mlinarski zastopnik Ladislav Reitter iz Slovenjgradca. Stanoval je v Gradcu, kjer se je moral zaradi neresničnih izjav v zvezi z vojnimi dogodki zagovarjati pred posebnim sodiščem. Prav tako je bil obtožen, da je razširjal govorice, ki jih niti sam ni verjel. Obsojen je bil na 4 mesece ječe.

Zborovanje v Zaleu. To dni je bilo pod vodstvom vodja krajevne skupine Franca Steinbocka veliko zborovanje v kino gledališču. Vodja krajevne skupine je obravnaval zlasti ukrepe protiletalske zaštite. Karl Geissler pa je govoril o programu narodno socialistične stranke.

Iz Hrvaške

Ustanovitev državne preskrbovalne centrale v Zagrebu. Hrvatska vlada je predložila Poglavinu v podpis zakonsko odredbo o ustanovitvi državne preskrbovalne centrale. Preskrbovalna centrala bo podrejena hrvatski vladi ter bo poslovala kot izvršni organ državne prehranjevalne in preskrbovalne politike. Zato bo imela samo ona izključno pravico za nakupovanje, prevzemanje, vskladiščenje, predelovanje in razdeljevanje vseh kmetijskih proizvodov, živine in mesnih izdelkov. Prav tako bo ta ustanova nakupovala in prevzemala vse mlečne proizvode, sadje, jajca, perutnino, divjačino in razne vrste oljnice.

V Banja Luki je nenadoma umrla znana gospa Mara Husova, vdova Marič, doma iz Sežana, slovenska pisateljica, v službi kot uradnica v domu Narodnega zdravlja. Zatekla jo je smrt 2. januarja 1944. V isti hiši je doletela smrt tudi Bogomila Srimf iz Maribora, dijaka 2. realne gimnazije, in sestrice Ivanka, rojena v Banja Luki. Obenem z njimi je umrl Sedec Antón, profesor, in njegova žena Ivanka rojena Hojkar. Pokopani so bili dne 5. januarja 1944 v Banja Luki. Razen teh je bilo v isti hiši še devet žrtev, katerih imena pa niso znana.

Nabava semen iz Nemčije. Glavno ravnateljstvo za predelstvo v ministrstvu za kmetijstvo in prehrano je pooblastilo podjetje »Lucernat«, kot semensko centralo »Agrarier«, za nabavo potrebnih količin semen iz Nemčije.

Iz Srbije

Sprejem beguncev pri generalu Nediću. Srbski ministrski predsednik general Nedić je nedavno sprejel v veliki dvorani bivše Narodne skupščine večjo skupino beguncev. Ob tej priliki je imel daljši govor, v katerem je med drugim poudarjal ter opozarjal na velike in strašne žrtve, ki jih je morala doprinesiti sedanja Srbija v zadnjih letih. Po njegovih izjavah je Versailles ni prinesel sreče srbskemu narodu, ker je ostalo vprašanje socialne pravičnosti, ki je podlaga za bodočnost in obstoj vsakega naroda, nereseno. Tako je komunistem lahko pričel dvigati svojo glavo. Obnova je zato tudi postala neobhodno potrebna. Pri tem razvoju v Evropi so pa bili voditelji naroda njegovi slabi svetovalci. Zase trdi, da je kot vojni minister stalno svaril vse odgovorne državnike pred vstopom Jugoslavije v vojno, ker bi bila vojna najslabša od vseh možgih rešitev.

O sedanjem položaju v Srbiji je pa dejal: »Se vedno imamo pred sabo zelo težke dni. Vojne še vedno ni konec. Žal je še tudi v Srbiji mnogo ljudi, ki mislijo, da morajo nadaljevati svojo blazno politiko sentimenta in puštolovstva ter izzivanja, t. j. tisto politiko, ki je Srbijo stala že toliko krvi. Rešitev srbstva je danes naš vrhovni zakon. Danes ne sme biti več nobene stranke, nobenega osebnega prepričanja, osebnih računov in ambicij. Vsi Srbi morajo biti bratsko strnjeni ter mora vse prevesti ena sama edina misel: skupna borba proti največjemu sovražniku srbskega naroda, proti komunizmu, ki hoče srbski narod tudi biološko uničiti.«

Uničena komunistična telpa. »Donau Zeitung« poroča, da je večja komunistična telpa v zadnjem času strahovala srbske kraje med Mladencem in Arandjelovcem. Srbska vlada je poslala proti njej oddelke svoje državne straže, ki so komuniste v več nastopih popolnoma uničili. Tolovaji so imeli v bojih 80 mrtvih, 731 se jih je predalo.

Srbska obnova po nemškem vzgledu. Po poročilu »Donau Zeitung« je srbska vlada poslala v Miltenberg v Nemčijo 50 izbranih članov »Srbske nacionalne službe za obnovu«. Mladi srbski intelektualci bodo ostali v Miltenbergu več mesecev ter se bodo v raznih nemških delavskih organizacijah in ustanovah šolali za voditeljska mesta v omenjeni srbski organizaciji, določeni za obnovo sedanje Srbije.

Gostovanje beograjske opere v Novem Sadu. Med srbskimi in madžarskimi oblastmi je prišlo do razgovorov zaradi gostovanja beograjske opere v Novem Sadu. Madžarske oblasti so tozadnji prošnji srbske državne prosvetne uprave ugodile ter so dovolile nastop članov srbske državne opere v Novem Sadu.

Živimo v dobi same kemije

Spomladi leta 1915 je bila Nemčija — piše »Deutsche Allgemeine Zeitung« z dne 20. febr. 1944 — glede na proizvodnjo smodnika in drugih razstreliv v hudi zagoni, ker ni bilo čilskega solitra, ki so ga tvornice uporabljale, da so mogle proizvajati dušikove tvorbe. Čilskega solitra ni bilo moč uvažati, in tako je nastalo hudo vprašanje: Kaj bo z vojsko, kaj z mornarico, če ne bo več smodnika?

Uničevalka blokad

Tedaj pa se je v pravem trenutku pojavila ena največjih iznajdb vseh časov: proizvajanje sintetičnega solitra iz amonijaka s pomočjo zračnega dušika. Ta amonijakova sinteza ni bila prva, bilo je že več tovrstnih važnih sintez tako na področju barv in lekarništva. A nobena teh sintez ni imela tako važnega gospodarskega vpliva kot amonijakova sinteza.

S to sintezo kot z novim orožjem, kot z uničevalko blokad, se je mogla Nemčija dalje bojevati. Smodnik ni pošel, Nemčija ga je tako rekoč v drugo iznašla. Vendar je kemija mladostništvo in tudi njena tehnika je mlajša kot ona z drugih področij. Ali imamo zdaj še kako življenjsko področje, kamor ne bi posegala kemija? Kemija je bila soudeležena pri slehernem orodju, ki ga primemo v roke. Kemijski postopki preprečajo vsa območja gospodarstva in tehnike, pa bodi da s strani surovin ali pa glede na predelovanje, čiščenje, konzerviranje in podobno. Milo in ličilo, barve in zdravila, fotografiranje in kozmetika so priče te vseprisilčnosti. V naših tekstilnih izdelkih, v papirju, v vseh predmetih predelavanja lesa, celo v naših živilih tiči kemija, ki je povsod soudeležena, ker je povsod potrebna. Naše obleke so pobarvane s proizvodi kemije, saj izhajajo iz sintez dušičnih vodikovih snovi. Naš sir se obdrži le s kemičnimi snovmi; karoserija avta je zaščitena s ličilom, ki izhaja iz kemičnega znanstva. Kamor koli pogledamo, povsod se je morala vgnéziti, če hočemo ljudi oblačiti, preživljati in sploh ohraniti.

Ponarejanje narave.

To je prišlo baš o pravem času, kakor se je bila tudi amonijakova sinteza o pravem času pojavila. In dandanašnji se je spet toliko drugih stvari vprav pravčasno primerilo, zlasti sinteza bencina in sinteza kavčuka — sami postopki, ki pomenijo revolucijo v svetu surovin in ki so zato tudi tako politično pomembni. Blokada zaradi bencina je bila najvažnejša točka v načrtu nasprotnikov. V taki dobi, kjer se tehnika vojne izživlja v letalskih bitkah in množinskih napadih tankov in oklepnikov sploh, ima olje in bencin, gonilna sila motorjev tako važno vlogo, kakrne se nikoli ni imel. Po sto in sto litrov bencina porabi kak tank ali bombnik na uro in to so množice, s kakršnimi bi se kak navaden avto po mesece in mesece dolgo preskrboval v mirnem času.

Kemija ponareja naravno nafto. V ta namen uporablja kot surovino premog, ki ga ima Nemčija na pretek, in umetno prenaša lastnosti mineralnega olja. Bistveno si pri tem pomaga z istimi načini, kakor jih je uporabljala narava — namreč z visokimi temperaturami in hudimi pritiski — vendar ves postopek neskončno skrajša. Za kar je narava potrebovala tisočletja, to se izvrši v laboratoriju v nekaj dneh in urah. Ob tej priliki je treba omeniti razliko med kemijo in pa strojno tehniko: kemija se ravna po zgledu narave, strojništvo pa hodi po novih, lastnih potih. Tako, na primer, v naravi ni kolesa; tega je človek izumil. Nog stroji ne more uporabljati, ampak mora imeti nove oblike. Toda visoke temperature in močne pritiske, ki jih kemija potrebuje, pozna tudi narava in tudi temeljito

deluje z njimi. Ali ne vidimo v tem novo perspektivo, ki nam pove, da je kemija, čeprav je mlajša, bolj težavna in bolj specializirana kot so starejša področja tehnike, vendarle bolj blizu narave (ali se ji je približala zdaj)?

Po drugi strani pa prikazuje kemija, še bolj kot strojna tehnika, načrtnost ali mehanizacijo raziskovanja. V laboratorijih velikih industrijskih podjetij — ki za raziskovanje prav toliko ali še več storijo kot državni zavodi — je cela vrsta znanstvenikov, znanstvenih delavcev, ki proizvajajo razne poskuse, dokler ne dosežejo tiste točke, ki stremijo po njej. Vse to pa se seveda le zunanji potek zamisli iznajditelja, ki stoji v začetku vse nadaljevalne verige, kar velja prav tako za sintezo, kot za velike imitacije narave.

Politična vloga

V ponarejanju gradnje naravnih snovi je poglavitna naloga kemije. S prenašanjem snovi pridobiva to, kar potrebuje človek, pridobiva snovi, ki ne moremo biti brez njih. S tem pa je tudi že nekakšna politična vloga kemije, saj se kaj novega poraja skoraj zmeraj v sili, kot pravi pregovor: Sila kola lomi. Politični vplivi povzročajo, da nimamo naravnih snovi, zato smo prisiljeni poiskati naravo. Semkaj spada še tretji primer: sintetični kavčuk, s čimer se okoriščajo tudi vse druge države, saj je vsa svetovna proizvodnja naravnega kavčuka v rokah Japonske. Tako si mora tudi ostali svet pomagati s kemijo, kar dela v takšni izdatni meri, da ne more biti nobena vojuičih se držav prisiljena položiti orožja zaradi kavčuka, čeprav sta avtomobilski in letalski promet — dva tehnična stebra vojevanja, nemogoča brez kavčuka za obroč.

Avtomobilski in letalski promet sta s svojimi potrebami pripomogla kavčuku do njegove kariere. Zemljepisno-politične razmere so štiri petine kavčukovega sveta oropala naravnega vira, vendar je naglo vskočila kemija in je izenačila posledice. Tudi to je dokaz njene vseprisilčnosti in njene politične vloge.

Ali je zgolj slučaj, da je ta vloga kemije kot posnemovalke narave, izum nemških znanstvenikov, ko vprav Nemčija nima dovolj surovin? Vprašava se je morala tem bolj potruditi in podvi-

zati, da je mogla obdržati svoj pomen v tekmi z drugimi državami.

Cena varnosti

Sadovi tega truda niso izostali in vprav kemija nas pouči, da so gospodarske usode podvržene politiki in v tega gledašča so časih večji izdatki sinteze le cena varnosti, ki si jo je pridobila Nemčija s kemijo in ki si jo še zmeraj bolj utrjuje.

Večkrat je slišati, da je ta vojna vojna strojev. Govorili so o elektrificirani vojni, o vojni inženirjev, o vojni same tehnike. Pa je ta vojna prav za prav tudi vojna kemije. Za prva svetovna vojna bi se bila mogla tako imenovati. In ker nam je tako všeč, da mislimo v pomenu raznih »dob«, tedaj lahko mirno rečemo, da je v prvih letih tega stoletja napočila doba kemije.

Tega seveda ne smemo tako razumeti kakor pojmujejo kameno, bronasto in železno dobo, ki so sledile druga drugo. Železne dobe se dandanes ni konec, marveč sta železo in jeklo še zmeraj najvažnejši surovini tehniškega, gospodarskega človeka. Vendar smo doživeli, da so pristopile semkaj še druge tvorbe sile, ki so porajale nove dobe in sicer: doba parnih strojev, doba elektrike, doba gorilnega motorja. Semkaj pristetiemo se doba kemije kot dopolnilo, a ne da bi bile zato odpravljene vse druge dobe. Vse te dobe tvorijo s kemijo vred trden obroč, kjer se sleherni člen spaja z drugim členom. Kakor se kemija ne bi mogla razviti brez novodobne jeklene tehnike, tako tudi ne bi ničesar zmogla brez elektrike. In kakor je avtomobilsko gospodarstvo zahtevalo za svojo kariero tozadnje kemijo kot predpogoji, tako se tudi ne bi bila mogla razviti kemija v kakšen, ki je dandanes ena najpomembnejših stebrov tekstilne industrije.

»Doba kemije« torej ne pomeni, kakor da bi bila napočila nova doba, ki bi nadomestila staro, marveč pomeni, da je prišlo nekaj novega zraven, nov činitelj, ki daje prejšnjim silam novo smer, nov smisel, novo učinkovanje, kar povzroča novo razporejenost, nov način gledanja in nove izsledke. V tem smislu pa je upravičeno reči, da je ta doba »doba kemije«.

Križanka št. 129

1	2	3	4	5		6	7	8	9	10	11	12	13	14
15					16				17	18				
19						20			21					
22				23				24		25	26			
27			28			29		30	31		32	33		
34		35			36				37		38			
39	40				41		42		43			44	45	
46		47	48			49			50			51		
52			53	54				55			56			
57				58		59		60	61	62				
63					64					65				
66						67			68					

Vodravno: 1. panika; 6. glas, ki nastane, če se kaj zlomi ali pretrga; 9. delec; 15. ograjen planinski pašnik;

16. model; 18. ozare; 19. moško ime; 20. krajevni prislov; 21. protest; 22. medmet; 23. prislov; 24. kralica za Združene države; 26. podčiga; 27. špansko »reka«; 28. predlog; 29. podoba, kip; 31. močvirna rastlina; 33. nenačrt; 34. kraj v Abesiniji; 36. žrelo pri peči; 37. žensko ime; 39. le taka zemlja je vsakomur najljubša; 41. izgon, pregnanstvo (tujka); 43. jopič; 46. okrajšava za slovnici izraz; 48. ptica hrani z njim svoje mladiče; 49. električno nabit atom; 50. kis; 51. vrh v Julijskih Alpah; 52. ptič; 54. član azijskega naroda; 55. ti (hrv.); 56. mestna ograda (tujka); 57. merjačevi zobje; 59. log; 61. celina; 63. samo; 64. posoda; 65. rokoma; 66. glasbilo; 67. del tedna; 68. ruši.

Naprično: 1. del spovedi; 2. element; 3. ravno; 4. tibetanski duhovnik; 5. žensko ime (množ.); 6. vodna žival; 7. riba; 8. gora v Posavju; 10. glasbilo; 11. ozar; 12. kraj na Goriškem; 13. edin; 14. žensko ime, 16. literat; 17. avanturist; 23. vodi po morju; 25. naraja; 28. topla opojna pijača; 29. zdravlje; 30. kraj v Dalmaciji; 32. gost na ženinini; 35. začetni črki imena in priimka slovenskega književnika in kritika; 38. nemški predlog; 39. uboječ; 40. ukaže; 42. vodni mesti; 44. je doma iz Kroke; 45. turško slovo; 47. lišp; 51. del opreme šolske sobe (množ.); 53. Zolajev roman; 56. kraj ob Kolpi; 58. neumen; 59. imendan; 60. japonski novec; 62. kipijo.

Rešitev križanke št. 128

Vodravno: 1. kravl, 6. Kolpa, 10. počaj, 15. revije, 17. rja, 18. molimo, 19. km, 20. sluga, 22. sonja, 24. iz, 25. aula, 27. bodrilo, 30. Ande, 32. ukaže, 33. vrata, 34. vzvod, 35. mana, 37. zvoniti, 40. Peru, 41. in, 43. arnik, 45. Peter, 46. al, 47. ravnik, 49. ono, 51. lestva, 53. ajdov, 54. Osaka, 55. veter.

Naprično: 1. Krka umira, 3. Rem, 3. av, 4. vila, 5. ljubezniv, 7. ora 8. lj, 9. pas, 10. ponovitev 11. olja, 12. č, 13. ami, 14. Jože Dular, 16. ego, 18. mol, 20. slana, 21. vrana, 23. Anver, 26. uka, 28. dro, 29. ih, 31. dor, 36. Arno, 38. vik, 39. Tel, 40. pese, 42. naj, 44. kos, 45. pok, 46. ave, 48. vd, 52. tt.

Naznari ljubljanskih prireditev

Dramsko gledališče

Nedelja, 19. marca, ob 15: »Cvetje v jeseni«. Izven. Cene od 24 lir navzdol. — Ob 18: »Maturas«. Izven. Razprodano.

Ponedeljek, 20. marca: Zaprti.

V Drami je bila najdena pri predstavi »Slaba vest« v loki manjša vsota denarja. Dobi se pri gledališkem mojstru V. Lebnu v Drami.

I. Tavršar »Cvetje v jeseni«. Osebe: dr. Ivan — VI. Skrbinec, Prosečnik — Cesar, Barba, njegova žena — P. Juvanova, Meta, hči — Levjarjeva, Liza, dekla — Mazovčeva (prvič), Daniel, hlapec — Lipah, Skalar, košar — Košuta, Luca, žena — Kraljeva, Kalar, grunlar — M. Skrbinec, Režiser prof. Šest, scena inž. Franz.

Ladislav Fodor »Maturas«. Osebe: dr. Stefan Dvornik, ravnatelj — Drenovec, dr. Dominik Cebula — Debevec, dr. Branko VI. dovič — Gorinšek, dr. Strk — Nakerst, dr. Šiška — Verdonik, dr. Vrtač — Gregorin, prof. dr. Mozoljčeva — Nablocka, prof. dr. Ana Mate — Ukmar-Boltarjeva, Ema Zorava — Gabrielčičeva, Katja Slaparjeva — Lovarjeva, Dora Voglarjeva — Pugičeva, Malijeva — Intharjeva, Kolarjeva — Gollova, Anton, sluga — Plut, Režiser C. Debevec.

Operno gledališče

Nedelja, 19. marca, ob 14.30: »Princeza in zmag«. Mladinska opereta. Izven. Razprodano. — Ob 18: »Melodije sreče«. Opereta. Izven. Razprodano.

Ponedeljek, 20. marca: Zaprti.

Mladinska opereta J. Gregorin »Princeza in zmag« ima za vsebino zgodbo o dečku čistega srca, ki so mu prerokovale točenice, da bo postal kralj. Dejanje poteka njegov boj s troglavim zmagom in s četver princezo, pri kateri pomagajo razna bajna bitja: palčki in gozdne šivali, izrali bodo: Ota — Marek, Mati — Korjčeva, Joško — Barbičeva, Anica — Sitarčeva, Cigan — Pianecki, Kralji — Humer, Kraljčina — J. Boltarjeva, Norček — M.

Sancin. Dirigenti: J. Gregorin. Režiserka: Maša Slavčeva. Koreograf: inž. P. Golovin. J. Gregorin »Melodije sreče«, opereta v 3 dejanjih. Osebe: Arnič — Zupan, Silva — Bankartova, Vera, Anda, Katja — Barbičeva, Sanečnova, Japljiva, Giza Slavčeva, Viktor — P. Kovič, Amalija Mirtičeva — Gorinškova, Marija Barbičeva — M. Burčarjeva, Marjan Barilič — B. Sancin, Zvonko Otkreš — M. Sancin, Ala Barbičeva — Poličeva, Milavski — Milčinski, Marjana, sobarica — Koširjeva, Marjan, pikolo — Bajdo, radonapovedovalec — Pianecki, radiotenor — Bošnjanič, dr. Režiser E. Frelih, dirigent J. Gregorin, scenograf inž. Franz.

Frančiškanski oder

Nedelja, 19. marca, ob 16: »Pastir in kralj Malibane«. Bajka v 4 slikah.

Oddajniška skupina »Jadranske primorje« RADIO LJUBLJANA

Dnevni spored za 19. marec: 7 Poročila v nemščini — 7.10 Veseli zvoki za nedeljsko jutro; vmes: 8.30 Poročila v slovenščini — 9 Orgelska glasba in nedeljsko razmišljanje (igra prof. Venceslav Snof, govori p. Krizostom Sekovanič) — 9.30 Simfonična glasba — 10 Poročila v nemščini — 10.15 Slovenska zakladnica — 11.30 Slovenska ljudska oddaja — 12 Opoldanski koncert — 12.30 Poročila v nemščini in slovenščini — 12.45 Nemški ljudski koncert — 14 Poročila v nemščini — 14.10 Pozdravi iz domovine izvajajo radijski orkester s sodelovanjem komornega zbora pod vodstvom dirigenta D. M. Sijanec — 16 Tovarši, posluš! 17 Poročila v nemščini in slovenščini — 17.15 Pieni orkester pod vodstvom dirigenta Marjana Vodopivca — 17.45 15 minut za doželane, inž. Mazi Stanko: Pogozdovanje — 18 Filharmonični koncert — 19 Pevska ura — 19.30 Poročila v slovenščini, napoved sporeda — 19.45 Kaj prinaša prihodnji teden — 20 Poročila v nemščini — 20.15 Veliki koncert za krajši čas — 22 Poročila v nemščini — 22.10 Godba, godba, godba!

Dnevni spored za 20. marec:

7 Poročila v nemščini — 7.10 Jutranji pozdrav; vmes: 7.30 Poročila v slovenščini — 9 Poročila v nemščini — 9.10 Korančena, pregled sporeda v nemščini in slovenščini, nato korančena — 12 Opoldanski koncert — 12.30 Poročila v nemščini in slovenščini — 12.45 Koncert malega orkestra pod vodstvom Alberta Dermelja — 14 Poročila v nemščini — 14.10 Vsakemu nekaj — 17 Poročila v nemščini in slovenščini — 17.15 Pisanja pisa, zabava bo vaša — 18.45 D. Gorinšek: Humoreske — 19 Veseli Kranjci — 19.30 Poročila v slovenščini, napoved sporeda — 19.45 Glasbena medigra — 20 Poročila v nemščini — 20.15 Glasbo velikih mojstrov izvajajo radijski orkester pod vodstvom dirigenta D. M. Sijanec — 21 Le v ljubem mladi — 22 Poročila v nemščini — 22.10 Podoknice,

FILMI TEGA TEDNA

»Noč brez slovesa« — film v kinu Stogi je lep po svoji vsebini in posnetih. Kaj je lep v življenju? Tovarstvo in dolžnost ali ljubost? Častnik, ki je spoznal ženo in jo vzljubil, ni vedel kdo je ona, ki je odšla brez slovesa. Ko pa se je vrnil v svoj polk, je spoznal, da je to žena njegovega poveljnika. Izogibal se je je, kljub temu, da jo je ljubil, ker je bil predvsem vojak, kateremu je sveta dolžnost častnika, ki ne sme pustiti razmaha svojim čustvom, ampak jih mora zatirati, ker zahteva to tovarstvo, katerega je dolžan svojnemu poveljniku. Koliko moči je bilo treba, da je premagal svojo ljubezen, da jo je ljubil, kljub temu, da je vedel, da ga tudi ona ljubi. Niso tako pogosti pri nas filmi, ki nam kažejo skandinavsko deželo in življenje, ki je tako oddaljeno od nas in ga poznamo le iz knjig. Fjordi in valovito morje, zasnogeni gozdovi, po katerih jasejo častniki na lepih iskrnih konjih, družabno življenje polkovnih častnikov in žena. Vse to tako lepo povito v enoto, da moremo biti s filmom le zadovoljni. Damannova, ki smo jo le redko videli v filmih, ni lepa, vendar pa njena igra zajema človeka, kljub temu, da je v njej včasih preveč patosa. Söhner in Diehl sta nam znana iz mnogih filmov, vendar pa se nam kažejo tu čisto v

drugačni igri, kot smo je pri njih navajali.

Častnika, med katerima stoji žena, ki jo oba ljubita, premagata vse, ker ju veže življenje in v polku, kr sta oba vdana svoji službi za domovino.

»Zadava dr. Crippens« je naslov filma, ki ga kaže kino Matice. Snov za film je vzeta iz kriminalne zgodovine, porabljena je namreč resnična zgodba, ki je pred 15 leti vzbudila pozornost po vsem svetovnem tisku. Napeto dejanje je prav zaradi filmskih možnosti še bolj bolj dojemljivo, pri čemer je treba priznati, da se je režija znala izogniti vsem običajnim slabostim, ki jih imajo kriminalni filmi. Kaj ni že prijetno presenetljivo samo dejstvo, da vsa črna lovja zločina, pa se vendar niti enkrat ne pade za njimi! Prav tako so kriminalni uradniki v tem filmu ljudje iz mesa in kosti. Ne razsajajo, ne tulijo, celo flegmatični so tako, da je najbolj počasi resda smešen. Snov sama prikazuje beg zločinca, ki je umoril svojo ženo in jo popihal z dekletom, v katerega se je zaljubil čez veliko lužo. Dekle ne ve za zločin in misli, da spremlja moža, ki gre ugotavljat, kaj je prav za prav z njegovo »nezvesto ženo«. Da bi imela mir pred policijo, se preoblečeta. Zločinec celo v duhovnika: zdi se, da je moderna preoblika za morilec ne samo pri nas, ampak tudi drugod v duhovniškem oblačilu. Kako neznatna malenkost vzbudi sum, kako se nabirajo dokazi in kako končno pred sodiščem se skoraj zmagoslavno razliko zagovornik o zločinevi nedolžnosti, to mojstrsko prikazuje film. Za konec sodno predvajanje policijskega fil

MALI OGLASI

Službe
IZČELO
TRGOVSKA pomočnica išče namestitev v specializirani trgovini ali kar koli. Ponudbe upr. Slov. pod »Vestna«, št. 2266. (a)

DEKLE
Izobraženo, vajena gosp. in vseh kmetijskih del, ljubitelja otrok, išče zaposlitev v mestu ali na deželi. Ponudbe upr. Slov. pod »Pridana«, št. 2269. (a)

Službe
DOBE
STROJNI INŽENIR vešč demontaže in popravila električnih strojev, dobi takoj zaposlitev. Ponudbe upr. Slov. pod »Tekstil«, št. 2297. (b)

KLEPARSKA pomočnica sprejme Josip Otorepec, za gradom 2. (b)

HLAPCA poštenega fanta sprejem takoj. Musar Jože, Sv. Petra cesta št. Ljubljana. (b)

POSTREZNICA dobi stalno službo. Mesarija Javornik, Wolfova ulica 12. (b)

POSTREZNICO večjo hišnega dela, pridno in snažno, od 7-2; in šivilsko vajeno, kmetijsko vzgojeno, sprejem. Naslov v upr. Slov. pod »Slov.«, št. 2327. (b)

KMEČKO DEKLE za pomoč gospodinj in v mlino iščem. Plača dobra. Porenta Franc, Zvezje št. 9, Dobrunje pri Ljubljani. (b)

POSTREZNICO za nekaj ur tedensko sprejem. Na željo dobi brezplačno opr. sobico. Naslov v upr. Slov. pod »Slov.«, št. 2284. (b)

GOSP. POMOČNICO pridno, pošteno, ki zna tudi samostojno kuhati, takoj sprejem. Ponudbe: Oblak, Glinška 3. (b)

ŠIV. POMOČNICO samostojno moč sprejem. Naslov v upr. Slov. pod »Slovenec«, št. 2284. (b)

GOSPODINJSKO POMOČNICO, ki zna kuhati ali kuharico, sprejme starišnja družina v središču mesta. Ponudbe upr. Slov. pod »Slov.«, št. 2262. (b)

SLUŽKINJO, pošteno, ki zna kuhati in opravljati tudi druga dela, iščem. Cesta Viktorja Emanuela 9.11. (b)

POMOČNICO za damsko obrt, prvo moč, sprejem. Takoj. Zupane Anica, Karlovska 20. (b)

DEKLE, ki zna kuhati, sprejem. Trišiljska družina. Naslov na upr. Slov. pod »Slov.«, št. 2291. (b)

DEKLE ali hlapca za kmetijska in domača dela sprejem. Plača po dogovoru. Franc Novak, Viš 27. (b)

DEKLE pridno in pošteno za vsa hišna dela sprejem. Košnik, Vodovodna 24.1. (b)

SIVIL. POMOČNICO za oblike, samostojno, takoj sprejem. Naslov v upr. Slov. pod »Slov.«, št. 2296. (b)

HLAPCA poštenega, pridnega in treznega, ki je vajen konj in vožnje po mestu, sprejem za stalno, sprejem. Belčič, Vidovdanska c. št. 4. (b)

SLUŽKINJO izurjeno, za vsa hišna dela, sprejem. Hrana na plača dobra. Naslov: Ivan Adamič, Sv. Petra c. 31. (b)

POSTREZNICO preprosto, sprejem kot pomoč v gospodinjstvu in k otroku. Po možnosti zmožna domačega šivanja. Ščepanik Fani, Karlova ul. 7. Trnovo. (b)

HLAPCA dobrega in poštenega, sprejem. Hrana na plača dobra. Naslov v upr. »Slovenec« pod št. 2320. (b)

BOLJŠE DEKLE pošteno, vajeno nekoliko kuhe in pospravljanja finih solj, sprejem. Nastop s. 1. apr. Ponudbe na upr. »Slov.« pod »Poštena« št. 2319. (b)

FANTA SPREJEM za domača dela. Lauter, Poljanska c. 21. b. (b)

KMETSKO DEKLE tudi začelnico, sprejem za pomoč gospodinj in na vrtu. Oglasiti se Močnikova ul. 13. (b)

Za SOSTANOVALKO grem v središču mesta. Ponudbe v upr. Slov. pod »Takoje«, št. 2272. (b)

Sobe
oddaje
OPREMLJENO SOBO po možnosti s posebnim vzhodom iščem takoj, najraje za Bežigradom ali kje v bližini. — Posteljino imam svojo. Ponudbe prosim upr. »Slov.« pod »Preprosta in čist« št. 2321. (a)

SONČNA SOBA se odda takoj boljšemu gospodu s stalno službo. Naslov v upr. Slov. pod »Slov.«, št. 2239. (a)

Stanovanja
izčelo
STANOVANJE iščem za malo družino. Naslov v upr. »Slov.« pod »Takoje«. (b)

Prodamo
MARMORNA KREDA Bela marmorna kreda, kalijev karbonat 0, 00, 000, 000. — Plastikal, Sintexpomice, Karbolit, — katan, Olje za jermena stalno na zalogi. PETRONAFTA, Ljubljana, Ciril Metodova 35a, prej Trčeva. (b)

HLAPCA poštenega, pridnega in treznega, ki je vajen konj in vožnje po mestu, sprejem za stalno, sprejem. Belčič, Vidovdanska c. št. 4. (b)

SLUŽKINJO izurjeno, za vsa hišna dela, sprejem. Hrana na plača dobra. Naslov: Ivan Adamič, Sv. Petra c. 31. (b)

POSTREZNICO preprosto, sprejem kot pomoč v gospodinjstvu in k otroku. Po možnosti zmožna domačega šivanja. Ščepanik Fani, Karlova ul. 7. Trnovo. (b)

HLAPCA dobrega in poštenega, sprejem. Hrana na plača dobra. Naslov v upr. »Slovenec« pod št. 2320. (b)

BOLJŠE DEKLE pošteno, vajeno nekoliko kuhe in pospravljanja finih solj, sprejem. Nastop s. 1. apr. Ponudbe na upr. »Slov.« pod »Poštena« št. 2319. (b)

FANTA SPREJEM za domača dela. Lauter, Poljanska c. 21. b. (b)

KMETSKO DEKLE tudi začelnico, sprejem za pomoč gospodinj in na vrtu. Oglasiti se Močnikova ul. 13. (b)

Za SOSTANOVALKO grem v središču mesta. Ponudbe v upr. Slov. pod »Takoje«, št. 2272. (b)

OPREMLJENO SOBO po možnosti s posebnim vzhodom iščem takoj, najraje za Bežigradom ali kje v bližini. — Posteljino imam svojo. Ponudbe prosim upr. »Slov.« pod »Preprosta in čist« št. 2321. (a)

SONČNA SOBA se odda takoj boljšemu gospodu s stalno službo. Naslov v upr. Slov. pod »Slov.«, št. 2239. (a)

Stanovanja
izčelo
STANOVANJE iščem za malo družino. Naslov v upr. »Slov.« pod »Takoje«. (b)

Prodamo
MARMORNA KREDA Bela marmorna kreda, kalijev karbonat 0, 00, 000, 000. — Plastikal, Sintexpomice, Karbolit, — katan, Olje za jermena stalno na zalogi. PETRONAFTA, Ljubljana, Ciril Metodova 35a, prej Trčeva. (b)

HLAPCA poštenega, pridnega in treznega, ki je vajen konj in vožnje po mestu, sprejem za stalno, sprejem. Belčič, Vidovdanska c. št. 4. (b)

SLUŽKINJO izurjeno, za vsa hišna dela, sprejem. Hrana na plača dobra. Naslov: Ivan Adamič, Sv. Petra c. 31. (b)

POSTREZNICO preprosto, sprejem kot pomoč v gospodinjstvu in k otroku. Po možnosti zmožna domačega šivanja. Ščepanik Fani, Karlova ul. 7. Trnovo. (b)

HLAPCA dobrega in poštenega, sprejem. Hrana na plača dobra. Naslov v upr. »Slovenec« pod št. 2320. (b)

BOLJŠE DEKLE pošteno, vajeno nekoliko kuhe in pospravljanja finih solj, sprejem. Nastop s. 1. apr. Ponudbe na upr. »Slov.« pod »Poštena« št. 2319. (b)

FANTA SPREJEM za domača dela. Lauter, Poljanska c. 21. b. (b)

KMETSKO DEKLE tudi začelnico, sprejem za pomoč gospodinj in na vrtu. Oglasiti se Močnikova ul. 13. (b)

Za SOSTANOVALKO grem v središču mesta. Ponudbe v upr. Slov. pod »Takoje«, št. 2272. (b)

Javna dražba
dne 22. marca 1944 ob 15 v prostorih javnih skladišč v Ljubljani, Ciril-Methodova ulica
OPEL — mali tovorni avtomobil, izključna cena 30.000 L
MOTORNJA TRIKOLICA — nosilnost 600 kg
izključna cena 22.000 L
MOTORNJO KOLO — 500 ccm, izključna cena 5.500 L
MOTORNJO KOLO — 150 ccm, izključna cena 7.500 L
MOTORNJO KOLO — 125 ccm, izključna cena 7.500 L
Vsa vozila se lahko pol ure pred dražbo ogledajo in preizkusijo. Kupnina se ima položiti v roke dražbi pristojnega mestnega izvršnega organa takoj po zadružitvi enega ali dveh imenovanih predmetov. Poleg kupnine ima položiti dražitelj tudi 8% zadržane vsote iz naslova državnih in občinskih taks in poslovnega davka.

Šiv. stroji
SIVALNI STROJ »Singer« dobro ohranjen, precej poceni prodam. Dolenjska 19-1. (b)

Kupimo
STEKLENICE razne vrste, kupujemo. Plačamo dobro. Na vašo željo jih prevzamemo na dom. — H. Gustin, Vodnikov trg št. 2. (b)

MIZARSKJE STROJE tudi rabljene, kupim. Novak, Rovte 145. (k)

LISICE KOZE dihurjeve, verne, nove, jone, snjate, kocke, aktivne, žoge in duše, polhove, čepice, nove in stare, pile, lesne pile in jermene, čebelnjake, vse, svinjsko ščetino kupim, trgovina Zdravje, Stari trg 30. (k)

ZAMASKE stare, neuporabne, in vaskovrsne plutovalne maske odpadne kupimo v vsaki količini. Emona cesta 2 dvoršepisarna. (k)

ZELOD zdrav svež ali suh kupujemo po najvišjih cenah v skladišču »Alpa«, Ljubljana, Vidovdanska cesta 18. (b)

HLODE hrastov, bukov, jelove, arčevne, jesenove itd. kupim. — Naslov: Lavrenčič, Ljubljana, poštni predal 205. (b)

KUPIM stare mreže za ograjo kokoslin. Tržakova 104. (b)

LISICE KOZE dihurjeve, verne, nove in snjate, kocke, aktivne, žoge in duše, polhove, čepice, nove in stare, pile, lesne pile in jermene, čebelnjake, vse, svinjsko ščetino kupim, trgovina Zdravje, Stari trg 30. (k)

TRODELNO OMARO kupim. Naslov v upr. »Slovenec« na Miklošičevi cesti. (b)

KUPIM volnene triko jopice, krojaške in šivilske volnene ter bombažne odreke. Hrenova ul. št. 8. (k)

KNJIGE v raznih jeziki, znanstvene, medicinske in tehnične, novejšega časa, časopise in tudi celne knjigarnice Kleinmayer & Bamberg — Miklošičeva 16. (k)

KUPIM šivalni stroj. Ponudbe na upr. »Slov.« pod »Pogreznitve« št. 2278. (b)

MOTORNJO KOLO dobro ohranjeno, 200 ccm, kupim. Ponudbe s ceno na upr. »Slov.« pod št. 2236. (k)

TEHTNICO decimalno, staro, nezahtevno, kupim. Glavno, da ima vse železje. Ponudbe upr. »Slov.« pod »Stara tehnika« št. 2255. (k)

PISALNI STROJ dobro ohranjen, po možnosti boljše znamke, kupim. (Gerovac, Kolodvorska ul. 8. (k)

FON-APARAT dobro ohranjen, za napetost 220 Voltov, kupimo. Kino »Union« pod št. 2274. (k)

SIVALNE STROJE vse vrste, samo ispravne, kupi trgovina »Oglede« Mestni trg št. 3 (vhod skozi vež). (k)

KROZNIKE jedilni in kavni servis kupim. Plačam po dogovoru. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 2276. (k)

RJUHE in posteljino kupim, dobro plačam. Naslov pove upr. »Slov.« pod št. 2274. (k)

BROCKHAUS Leksikon, zadnje izdaje, kupi, knjigarna Žužek, pasova. (k)

MOTOR ca 1/4 HP 220 W, enofazni, brez krmak, v dobrem stanju, kupimo. Kino »Union« (k)

GROZNA ZRNCA in žetod kupuje Commerce d.d., Viš Tržakova 5. (k)

MOSKE OBLEKE stare črtilje, perila, pohištvo itd., stalno kupuje Drame Alojzija, Ljubljana, Galužova nabrežje 29. (k)

SLIKO MARJE veliko, v olju ali gobelin, in zlat prstan ali zapetnico za darilo, kupim. Ponudbe na upr. »Slov.« pod »Lepo« št. 2332. (k)

V najem
izčelo
MAJHEN LOKAL ali delavnico iščem za lahko obrt, zlato, Naslov v upr. »Slov.« pod št. 2322. (n)

V najem
oddaja
ZEMELJIŠČE 3000 kv. m, pri Zalah, dober svet za krompir, dam v najem proti vrnitvi dela pridelka v jeseni. Naslov v upr. Slov. pod št. 2283. (pos)

Knjige
KUPUJEMO raznovrstne antikvarne knjige in revije. Knjigarna Janca Dolžan, Ljubljana, Stritarjeva ulica 4. (b)

ZLATA KNJIGA za dekleta in žene (broš 30, vez. 40 lir) je godovno darilo (trajna vrednost). — Stopite v najbližjo knjigarno! (b)

SLOVENSKE KNJIGE in novejšie nemške časopise in revije kupuje knjigarna Žužek v pasali. (u)

Glasba
LASTNIKI GLASOVIRJEV! Poslušajte se moje telefonske številke, ki je v novem razvoju kar izidele imeniku. Uplaševalec glasovirjev JURASEK, Zrinjska cesta 7-II, Ljubljana. (u)

HARMONIKO diatonično, poučenjem po hitri in praktični metodi po notah, posameznike in skupine. Tršan, Poljanski nasip 40-1. (u)

Pohištvo
KRASNE SPALNICE jedilnice in kuhinje, stalno na zalogi pri tržiški »Pohištvo Marlenke«, Gosposvetska c. 238 Lokal Medvedova ul. 28. Odprto tork, četrtek in sobota od 3-5. (d)

MODROČE patentne postelne mreže, otomane, moderne kauče in fotelje nudi solidno in po nizki ceni (b)

RUĐOLF RADOVAN tapetnik LJUBLJANA Mestni trg št. 18 (b)

NAKUP IN PRODAJA starih sobnih in kuhinjskih oprem, posameznih komadov pohištva ter drugih uporabnih predmetov. Tržakova 104, Mestni trg 3 (vhod skozi vež). (b)

Radio
DVE SERIJI znamk kompletnih, pokrajinskih, zamenjanih za radio prvostopne znamke. Ponudbe na upr. »Slov.« pod »Dve seriji za radio« št. 2234. (b)

Zahvala
vsem, ki so 10. marca 1944 ob pol 17 popoldne spremili našega zlatega očka, brata, svaka, gospoda
OBLAK IVANA
na njegovi zadnji poti na višje pokopališče. Posebna zahvala častiti duhovščini, gosp. dr. Jamšku za njegovo skrbno nego, pevcem za v srce segajoče žalostinke in vsem, ki so počastili spomin pokojnika z venci in cvetjem, kakor tudi častnemu spremstvu Trgovske akademije. Priporočamo ga v molitev! Ljubljana, 17. marca 1944.
OBLAKOVI

Anton Sedej
profesor v Banja Luki
ter njegova žena, oz. snaha, sestra, svakinja in teta, gospa
IVANKA roj. HOJKAR
K večnemu počitku sta bila položena 5. jan. 1944 na kat. pokopališču v Banja Luki. Sv. maša zadušnica za draga pokojnika bo darovana v torek, 21. marca 1944 ob pol 7 v župni cerkvi sv. Frančiška v Spodnji Šiški. Ljubljana, št. Vid nad Ljub., Banja Luka, 17. marca 1944.
Zalujoči ostali.

Filip Ogrič
zobni dentist
Pogreb pokojnega se je vršil v četrtek, 16. marca 1944 na mestno pokopališče. Novo mesto, 13. marca 1944.
Zalujoči:
Filipina, soproga, Leo, sin, Viktorija, sinova, in ostalo sorodstvo.

KINO »SLOGA« 27-30
Nov UFA-jin film bogate in globoke vsebine po noveli W. Kimmich-a z najmarkantnejšimi filmskimi umetniki
»Noč brez slovesa«
Tragična zgodba o usodnem srečanju, usodni ljubzni in zanemarjenem zakonu. Anna Dammann, Karl Ludvik Diehl, Hans Söhner
Predstave ob delavnikih: 15, 17 in 19
V nedeljo še matineja ob 16.30.

KINO »UNION« 22-21
Mlada slikarica doživlja pri svojem poskusu, da bi se uveljavila v pestrem monokromskem umetniškem življenju, mnoga bridka razočaranja
»Ne govori mi o ljubezni«
V glavni vlogi: Heidemarie Hatheyer, Mathias Wieman itd.
Predstave ob delavnikih: ob 18.30, 15, 17 in 19

KINO »MATICA« 22-41
Napeta kriminalna drama, ki je bila pred 15 leti senzacija svetovne javnosti
»Zadeva dr. Crippen«
Odlični igralci: Rudolf Fernau, Getrude Meyen, Rene Deltgen.
Predstave ob delavnikih: ob 18.30, 15, 17 in 19

KINO »KODELJEVO«
Telefon 41-44
Usoda moža, ki daje svojim kupčijam poslom prednost pred družino. — Resnična družinska slika današnjih dni:
»Pravica mladine«
v glavnih vlogah: Otto Wernicke, Hildegard Grethe itd.
Predstave: ob 14.30, 17 in 19

Zatemnitev je začeti z nedeljo od 19 do 5

Obrt
Pozor stavebniki in hišni posestniki! Dobavljam, polagam in stružim stare PAKETIR
JOSIP BRLEC LJUBLJANA KOLODVORSKA 28
In Frančiškanske 10
Telefon 89-51

Kurivo
DRVA
PREMOC
IVSCHUM
ZOLNJIŠKA
CESTA
In Frančiškanske 10
Telefon 89-51

Kuder Anton
sodni svetnik in predsednik kazenskega senata v pokoju
danes, 12. marca 1944. Pogreb pokojnega je bil v torek, 14. marca ob 15 iz hiše žalosti, Dr. Režkova ulica 2, na mestno pokopališče. Novo mesto, 12. marca 1944.
Zalujoči ostali.

Filip Ogrič
zobni dentist
Pogreb pokojnega se je vršil v četrtek, 16. marca 1944 na mestno pokopališče. Novo mesto, 13. marca 1944.
Zalujoči:
Filipina, soproga, Leo, sin, Viktorija, sinova, in ostalo sorodstvo.

Lastniki kompletov!

Znamke s pretiski dobijo trajno vrednost šele ko so signirane ter atestirane po mednarodno poznanem izvedencu. Moje ime je znano že nad 16 let med filatelisti ter fil. trgovci v tu- in inozemstvu! — Samo še kratko dobo signiram ter atestiram komplete po znižani ceni 80 lir za komplet. Ob pojavu falsifikatov bo stalo to signiranje najmanj 300 lir.

Kupujem pokvarjene komplete!

Kupujem znamke Evrope ter prekomorja po najvišjih dnevnih cenah!

JULIJ BAR
sodni izvedenec — najstarejša slovenska trgovina znamk
Ljubljana — Frankopanska ulica 21
Delovne ure od 14 do 20.

MARIJA MARCHIOTTI
roj. Hindel
vdova trgovca
Blago pokojnice smo 16. t. m. začasno pokopali v Zagrebu. Sveta maša zadušnica bo v cerkvi Marij. Ozn. dne 22. t. m. ob 8. uri jutraj pri gl. oltarju. Priporočamo jo v molitev in blag spomin!
Zagreb-Ljubljana, dne 18. marca 1944.
Zalujoči:
Ant, Mici, Rezi, Pepi, Heli, Veri, Viktor, Stanko, dr. Silvo, hčere in sinovi in ostalo sorodstvo.

GEYER RUDOLF
ključavničarski mojster in posestnik
Spremlili ga bomo k mirnemu počitku v nedeljo, dne 19. marca 1944, ob štirih popoldne z Zal, iz kapele sv. Nikolaja na pokopališču k Sv. Križu.
Prosimo tihega sožalja.
Ljubljana, Jesenice, Graz, dne 16. marca 1944.
Zalujoči:
Eli vdova Dekleva, Tilči por. Pire, hčeri Nevena, Ljubica, vnukinja Matilda Kosec in Roza Johar, sestrini in ostalo sorodstvo

Premoc
I. POGAČNIK
Ljubljana Bohoričeva ulica št. 5
Telefon št. 20-59
Poizvedbe
ZLATO ZAPESTNO URO
znamke »Langendorfer« sem izgubila v sredo, 15. t. m. ob 10 dop. ob »Platzkommandatur« v Gledališki ulici po Verdijevi ulici mimo klasične gimnazije do konca Tomanove ulice. Najdite! Plačam, da jo proti visoki nagradi odda na Tržaški cesti 119. (b)

IZGUBIL sem zvitke (načrt) z merskimi podatki, po Hrenovi ulici, Grad. novem, Cankarjevem nabrežju. Vrniti proti nagradi v upr. Slov. št. 2299 (poizv. (b)

Stroji
STROJE vaskovrsne, rabljene, stare orodje za gradbeno i. dr. stroko ponudite trditi Ileršič, Ljubljana, Rimska c. št. 13. (str)

Posestva
HIŠO tristanovansko, pri dolenskem kolodvoru takoj ugodno prodam. Ianko, Kapiteljska 3. (b)

STAVBNO PARCELO 650 m² v Ljubljani prodam. Posredovalci izključeni. Naslov v upr. »Slovenec« pod št. 2215. (b)

ZAMENJAM 1500 m² zemljišča ob šmarinski cesti za stavbno parcelo ob Ileršičevi cesti do mostu čez Isco, ob Jurčkovi poti ali Uršičevem stradanu. Zemljišče je uporabno za otvoritev gramozne jame ali za stavbno parcelo. Informacije dobite vsak poenotno, strogo ali preko od 2 do 6 popoldne: Florjanska ulica št. 31, pritličje (zaloga pohištva Venturini). (p)

TRAVNIKE in travo tudi za karkršno koli zidavo prodam. Ponudbe na upr. Slov. pod »D. M. v Polju«, št. 2286 (p)

HIŠO tristanovansko, novejšo, na periferiji prodam. Ponudbe upr. »Slov.« pod »Vrt in hipoteka« št. 2313. (p)

Zahvala
vsem, ki so 10. marca 1944 ob pol 17 popoldne spremili našega zlatega očka, brata, svaka, gospoda
OBLAK IVANA
na njegovi zadnji poti na višje pokopališče. Posebna zahvala častiti duhovščini, gosp. dr. Jamšku za njegovo skrbno nego, pevcem za v srce segajoče žalostinke in vsem, ki so počastili spomin pokojnika z venci in cvetjem, kakor tudi častnemu spremstvu Trgovske akademije. Priporočamo ga v molitev! Ljubljana, 17. marca 1944.
OBLAKOVI

Anton Sedej
profesor v Banja Luki
ter njegova žena, oz. snaha, sestra, svakinja in teta, gospa
IVANKA roj. HOJKAR
K večnemu počitku sta bila položena 5. jan. 1944 na kat. pokopališču v Banja Luki. Sv. maša zadušnica za draga pokojnika bo darovana v torek, 21. marca 1944 ob pol 7 v župni cerkvi sv. Frančiška v Spodnji Šiški. Ljubljana, št. Vid nad Ljub., Banja Luka, 17. marca 1944.
Zalujoči ostali.

Kuder Anton
sodni svetnik in predsednik kazenskega senata v pokoju
danes, 12. marca 1944. Pogreb pokojnega je bil v torek, 14. marca ob 15 iz hiše žalosti, Dr. Režkova ulica 2, na mestno pokopališče. Novo mesto, 12. marca 1944.
Zalujoči ostali.

Filip Ogrič
zobni dentist
Pogreb pokojnega se je vršil v četrtek, 16. marca 1944 na mestno pokopališče. Novo mesto, 13. marca 1944.
Zalujoči:
Filipina, soproga, Leo, sin, Viktorija, sinova, in ostalo sorodstvo.